Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Dana Kyndrová (tvorba 1989-2010)

Bakalářská práce

Opava 2010
Martin Wágner

Dana Kyndrová (tvorba 1989-2010)

Martin Wágner

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Opava 2010

Dana Kyndrová (tvorba 1989-2010)

TEORETICKÁ
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí práce: Prof. PhDr. Vladimír Birgus
Oponent: Odb. as. Mgr. Václav Podestát

Matin Wágner

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko–přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Opava 2010

Abstrakt:

Text shrnuje činnost přední české dokumentaristky Dany Kyndrové v oboru fotografie za léta 1989 až 2010. V sledovaném období rekapituluje jednak realizované fotografické projekty, jednak kurátorskou činost, zaměřenou k výstavám fotografií z našich novodobých dějin. Zároveň práce pojednává o dokumentární fotografii jako takové, rozebírá její problematiku a možnosti užití dokumentárních fotografií.

Klíčová slova:

Dana Kyndrová
Dokumentární
Humanistická
Fotografie

Abstract:

The text summarize works of Dana Kyndrova, the prominent Czech documentary
photographer, taken in the period of the years 1989 - 2010. Within this spell it recapitulates not only Kyndrova´s realized photographic projects but also her curator activities focused on exhibitions of photographs showing our recent history. Simultaneously, the work presents the documentary photography as itself, and anatomize its questions and usage.

Key words:

Dana Kyndrová
Documentary
Humanist
Photography

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2009/2010

Studijní program: Filmové, televizní a fotografické
Forma: Kombinovaná
Obor/komb.: Tvůrčí fotografie (TF)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
WÁGNER Martin	Saratovska 29, Praha - Strašnice	F070970

TÉMA ČESKY:

Dana Kyndrová (1989-2010)

NÁZEV ANGLICKY:

Dana Kyndrova (1989-2010)

VEDOUCÍ PRÁCE:

Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS - ITF

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Podpis studenta: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího práce: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího katedry: ..... **Datum:** .....

(c) IS/STAG , Portál - Podklad kvalifikační práce , F070970 , 19.08.2010 10:45

Děkuji
především Daně Kyndrové za její vstřícnost, důvěru a pomoc s hledáním materiálů pro tuto práci,
za odborné a trpělivé vedení práce Prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi,
za poskytnutí fotografií pak Jiřímu Hankemu, Karlu Cudlínovi a Jaromíru Čejkovi.

Prohlašuji,
že jsem tuto závěrečnu bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl veškerou použitou literaturu.

Souhlasím,
aby tato práce byla zveřejněna zařazením do knihoven FPF SU v Opavě a Uměleckoprůmyslového musea v Praze a na internetové stránky ITF.

V Opavě, 15. srpna 2010

Martin Wágner

Obsah:

1/ Úvod …..... 1
2/ Kdo je Dana Kyndrová …..... 2
3/ Proč Dana Kyndrová? 4
4/ (Ne)vděčná dokumentární fotografie …..... 5
5/ Hranice dokumentu a umělecké tvorby ….. 8
6/ Fotografie Dany Kyndrové …..... 9

Fotografické projekty

7/ Listopad ’89 …..... 10
8/ Uprchlíci …..... 11
9/ Odchod sovětských vojsk 1990 – 1991 ….. 12
10/ Rusové … jejich ikony a touhy …..... 14
11/ Podkarpatská Rus …..... 17
12/ Per musicam aequo …..... 19
13/ Žena mezi vdechnutím a vydechnutím 20
14/ Bez domova …..... 22

Kurátorské projekty

15/ 1945 Osvobození … 1968 Okupace …..... 24
16/ Jan Palach 16. - 25. 1. 1969 …..... 27
17/ Algerie / Togo …..... 30
18/ Miloň Novotný …..... 31

19/ Závěr …..... 34

20/ Chronologie 1989 – 2010 …..... 36
21/ Bibliografie …..... 37
22/ Samostatné výstavy …..... 40
23/ Výstavy skupiny Signum …..... 43
24/ Skupinové výstavy …..... 44
25/ Jmenný rejstřík …..... 47

1/ Úvod

Rád bych touto bakalářskou prací zmapoval část fotografického života Dany Kyndrové. Domnívám se, že se jedná o zcela výjimečnou fotografku, která svým obrovským úsilím vytváří neocenitelný záznam života naší společnosti. Je fotografkou, která netvoří ze zištných důvodů, ale z vnitřní potřeby. Chce vyjádřit svůj názor a postoj k tématům, o něž se zajímá.
Budu se snažit nahlédnout do jejich projektů po roce 1989 a vytvořit ucelený materiál tak, aby si čtenář udělal představu, co za posledních dvacet let Kyndrová zdokumentovala a vytvořila.
Dana Kynrdová v roli kurátorky realizovala v posledních letech několik fotografických výstav s tematikou naší moderní historie. Stručný popis těchto výstav je rovněž součástí mé bakalářské práce.

Já sám se snažím o dokumentární fotografii a tak mnoho aspektů s ní spojených je pro mne osobně velmi důležitých. Chtěl bych se zamyslet nad možnostmi dnešních dokumentárních fotografů: co je k fotografování v tomto stylu láká a jak mohou s fotografiemi nakládat, aby je představili veřejnosti.

foto: R Sejkot

2/ Kdo je Dana Kyndrová

Dana Kyndrová je neobyčejně aktivní a cílevědomá fotografka. Pracuje ráda a nevzdává se. Je komunikativní, někdy působí svou otevřeností až zranitelně, ale také dokáže ctít tajemství a zdát se proto uzavřená.
Dana Kyndrová se narodila 4. dubna 1955 v Praze, ve znamení berana. Sama zdůrazňuje, že to bylo předznamenáním sebevědomí a nezávislosti.
Vystudovala ruštinu a francouzštinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy (1979).
V dalších letech vyučovala na katedře jazyků FSI ČVUT (1980 - 1990) a na AMU v Praze (1990 - 1992). Od roku 1992 působí jako volná fotografka.
Snaží se vždy soustředit všechny schopnosti k realizaci a dokončení započatého projektu. Její úsilí přináší velmi viditelné výsledky, včetně velkého množství výstav a doprovodných přednášek. Dana Kyndrová vydala již pět autorských knih: *Nepolepšitelná víra v lepší budoucnost (1998), Per musicam aequo (1998), Žena mezi vdechnutím a vydechnutím (2002), Odchod sovětských vojsk 1990 – 1991 (2003), Podkarpatská Rus (2005), Algerie / Togo (2009).* Další knihu připravuje na téma Rusové.

Dana Kyndrová začala fotografovat v roce 1973. K fotografii ji přivedla matka, původně učitelka a amatérská fotografka, která pracovala několik let i jako redaktorka časopisu Československá fotografie. O mnoho let později společně vydaly už zmíněnou knihu *Algerie / Togo*. V dalším vývoji se Dana Kyndrová cítila silně ovlivněna Miloněm Novotným (1930 - 1992), který nejen podle ní patří k nejlepším humanistickým fotografům.
S výjimkou části *Odchodu sovětských vojsk* se Dana Kyndrová věnuje humanistické fotografii výhradně v klasické černobílé škále. Do dnešního dne používá svůj starý kinofilmový Canon a je nejspíš jen otázkou času kdy veme poprvé do ruky digitální kameru. Nezbývá než očekávat, jak s novou technologií naloží.

Následující bakalářská práce sleduje fotografickou tvorbu Dany Kyndrové po roce 1989. Předchozím obdobím se zabývala Libuše Rudinská v diplomové práci *Dana Kyndrová: fotografické dílo 1973 – 1999*, jíž absolvovala katedru fotografie FAMU (1999). K nejvýznačnějším souborům fotografií Dany Kyndrové před rokem 1989 patří fotografie z afrického Toga, snímky komunistických slavností a snímky z bývalého Sovětského svazu, tvořící východisko teprve nyní dokončovaného souboru o Rusech.

Dana Kyndrová není typem fotografa, který touží organizovat fotografické dílny a předávat touto cestou dál své fotografické zkušenosti. Naopak: své fotografování považuje za intimní záležitost, při níž je nutná absolutní koncentrace. Své snímky promýšlí a raději nefotografuje, pokud není přesvědčena o předpokladech kvalitního záběru. Je na sebe velmi přísná ohledně výběru, přebytečná políčka negativů často mohou skončit i v odpaovém koši.

O faktu že Kyndrová je autorkou, která se zajímá jen a jen o vlastní fotografie (což se v některých případech pozitivně odráží na autorově díle), svědčí její kurátorská činnost.

3/ Proč Dana Kyndrová?

Výběr Dany Kyndrové za námět bakalářské práce nebyl složitý. Již od svých fotografických začátků se zajímám o dokumentární fotografii, především pak o ty fotografy, kteří fotografuji i v zemích bývalého SSSR.

Moje první setkání s Danou Kyndrovou proběhlo koncem 90. let na některé z fotografických výstav v prvním patře výstavního domu Mánes. Seznámil nás Jaroslav Šimon, který tam výstavy organizoval. Další naše setkání se uskutečnilo v roce 2001 na společné výstavě v Moskvě, v Českém centru vystavovala Dana Kyndrová, Jindřich Štreit a já. Společný zájem o cestování do Ruska nás v dalších letech často spojoval.
V letech 2004-2006 jsem organizoval výstavy v kapli sv. Jana Nepomuckého v centru Prahy a snažil se o vytvoření prostoru s programem převážně dokumentárním. Výstavy *Normalizace* a *Listopad ’89* byly společným úsilím s Danou Kyndrovou i určitým začátkem naší budoucí spolupráce. V poslední době jsem měl možnost spolupracovat na jejich kurátorských projektech, pomáhám především s úpravou a tiskem fotografií.

Jak jsem postupoval při psaní?

Výhodou bezesporu je autorčina pečlivost, s níž uchovává veškeré publicistické materiály, které o ní vznikly. Problémem v určitém smyslu je, že Kyndrová je tvůrcem velmi aktivním a navíc s širokým záběrem: materiálu je tudíž velmi mnoho. Nezbývalo, než vše rozdělit na jednotlivé projekty či témata a všechen nalezený materiál třídit a třídit. K přednostem práce řadím také to, že jsem mohl s Danou Kyndrovou její obsah konzultovat a klást jí otázky. Citované autorčiny výroky jsou tedy nepřevzaté a rozšiřuji jimi prameny poznání o autorce.

4/ (Ne)vděčná dokumentární fotografie

Zachycovat své zážitky, emoce či dojmy a zároveň se o ně dělit s ostatními, patří v naší kultuře k základním potřebám. Zájemci o výstavy a jiné profesionálnější druhy zveřejnění fotografií si ale často neuvědomují, co všechno musí autor podstoupit, aby se mohl realizovat.

Český dokument proslavili v zahraničí fotografové, jakými jsou Josef Koudelka, Antonín Kratochvíl nebo Jindřich Štreit. Z jmen známých především u nás uvedu alespoň Danu Kyndrovou, Karla Cudlína a Viktora Koláře. Jejich tvorba významně ovlivnila a stále ovlivňuje mladé fotografy, které styl dokumentární fotografie zaujal.

Dokument, především černobílý, je pro začínajícího fotografa alternativou k barevné reportáži. Může být založen více na pocitech, než na přesném popsání fotografického tématu. Na základě vlastních zkušeností se domnívám, že fotografovat barevně je složitější.

Dokument je často velmi subjektivní i z hlediska diváka. Fotografie posunutá do šedé škály ztrácí něco z popisnosti. Snímek přestáváme vnímat na základě vztahu jeho realistické barevnosti k fotografované skutečnosti. Dostáváme větší prostor k rozletu vlastní fantazie.

Hlavním problémem, pokud to tak lze nazvat, je ale použitelnost dokumentární fotografie, čili efektivnost pro jejího autora. Rád bych tuto úvahu rozvedl.

Fotografujeme z potřeby zachytit moment, který považujeme za zajímavý, ba možná neopakovatelný. A z potřeby sdílet jej jako informaci s dalšími lidmi. I neosobní dokumentární fotografií popisujeme část našeho života. Zobrazuje místa, jimiž se pohybujeme, a situace, které možná neměly být původně přímými součástmi našeho života, jenže tím, že je fotografujeme, se zvolená témata součástí našeho osobního příběhu stávají. Jindřich Štreit žije na vesnici a vesnice je jeho celoživotním tématem. Josef Koudelka po roce 1968 emigroval a jeho poutnický život zobrazuje kniha Exily. Dana Kyndrová svými tématy Rusové, Žena nebo komunistické slavnosti ukazuje svůj pohled na politiku nebo vztahy mužů a žen, což jsou náměty, o které se zajímá nejen v oblasti fotografie. Takto se každý dokumentarista ve svých fotografiích odráží. Ale dá se i oponovat. Jaroslav Kučera vytvořil sérii fotografií z pražských hospod, ač sám nepije ani nekouří. Nicméně možná ho toto prostředí zaujalo právě proto, že k němu chtěl vyjádřit kritický postoj.

Nejčastějším způsobem prezentace dokumentární fotografie byly a jsou výstavy. Vydat knihu je úkolem složitým a černobílá fotografie nemá otevřené dveře do dnešních pestrobarevných časopisů. Někteří fotografové jako Karel Cudlín nebo Tomáš Němec publikují dokumenty jako ilustrace k článkům v časopisech Reflex nebo Respekt, ale jedná se spíše o výjimky. Novinové a časopisecké redakce sice čas od času osloví renomované autory s žádostí o fotografie, ale honorář, který často nepřesáhne 10 euro, je spíše urážející, než aby autorovi pomohl.

Nejvyšší úrovní prezentace dokumentární fotografie je kniha nebo alespoň katalog. I když je v dnešní době dostupnější, než tomu bývalo kdykoli dříve, svoji publikaci vydat, není to ani příliš snadné, ani zaručeně výdělečné.

Náklady snižuje především vlastní digitalizace fotografií a úprava v grafických programech. I technologie tisku je levnější a kvalitnější než dříve. Ale díky snazší dostupnosti se také objevilo daleko více alb. Ne každá kniha má opravdu dobrou úroveň a stává se, že kvalitní publikace zůstane neprodejná a zastíní ji lépe propagovaný brak

Jaká je návratnost dokumentaristova úsilí a prostředků? S trochou nadsázky bych řekl, že návratnost je téměř nulová. Dokumentární fotografie je i na vysoké urovni záležitostí charitativní. Existují samozřejmě výjimky potvrzující pravidlo (Sebastiao Salgado, Martin Parr, Nan Goldinová, Antonín Kratochvíl), ale většina fotografů, zajímajících se o tento druh fotografie, jsou romantici, entuziasté a lidé, kteří fotografii dělají bez zjištných cílů. Časové, finanční a další investice pro vytvoření kvalitního souboru, jsou pro autora na volné noze natolik vysoké, že je nemůže pokrýt otištění fotografií v časopise a už vůbec ne výdělek z výstavy či knihy, pokud autor nepatří k několika hvězdám světového jména.

Dalším aspektem, který negativně ovlivňuje dokumentární fotografii, je krize tištěných médií. Některé časopisy ani nemají vlastní fotografy a celý obrazový obsah získávají z fotobank. To však neznamená, že fotograf, který zpracoval určité téma, je může efektivně prodat přes fotobanku. Velkým množstvím fotografií, jež dnes využívají česká média (například *lidovky.cz*), jsou snímky z fotobank shutterstock.com nebo istockphoto.com. Ceny za nákup a prodej fotografií se pohybují v dolarových částkách: pokud se fotografie publikuje pouze na internetu, je její nákupní hodnota menší než jeden dolar. I proto světoznámá agentura Magnum Photos v poslední — poměrně již dlouhé — době pracuje převážně na dlouholetých projektech, které se snaží publikovat formou výstav a knižních publikací.

Jinou velice zajímavou možností je multimediální prezentace. Takzvaná slideshow bývá nejčastěji vytvořená na počítači, doplněná textem a popřípadě i mluveným slovem nebo hudbou. Realizace není finančně náročná a využití je možné prostřednictvím přednášky, jako doplnění výstavy nebo v neposlední řadě jako prezentace na internetu. Nemá ovšem stejnou prestiž a trvalost jako prezentace tiskem.

Většina fotografů dokumentaristů má své zaměstnání, které jen málo souvisí s jejich tvorbou. Za příklad může sloužit, že Dana Kyndrová dlouho pracovala jako vysokoškolský pedagog. Dnes se živí především jako průvodkyně po Francii, Alžírsku a Rusku. Jaromír Čejka pracuje jako řidič jednoho pražského divadla. Jiří Hanke je dnes v důchodu, ale dříve pracoval v České spořitelně coby úředník.

5/ Hranice dokumentu a umělecké tvorby

V naší době se setkáváme s velkým množstvím fotografií, směřujících z různých stran k pomezí dokumentu a umění.

Dana Kyndrová použila v knize *Žena mezi vdechnutím a vydechnutím* také fotografie, které vznikly jako reportáže pro časopis Cosmopolitan. Autorka už při jejich vzniku kalkulovala s jejich zařazením do svého souboru o ženě. Přivedlo mě to k úvaze o hranicích dokumentarismu a jejich přesahování.

Pokud je fotograf reportérem? Kdy, popřípadě jak, se stává dokumentaristou? A kdy dokumentarista přechází ve fotografa uměleckého? Tyto hranice jsou méně patrné, než by se mohlo zdát.

V kontrastu s příchodem digitální fotografie a snadného způsobu získaní záběru, věnují někteří fotografové pozornost překonaným technikám. Extrémem je například módní lomografie, převážně živá fotografie deníkového typu. Jedná se o fotografování na filmový aparát velmi nízké kvality, jehož technické nedostatky vytvářejí (v kontrastu s dokonalým digitálním zobrazením) neobvyklost „uměleckých“ snímků, ozvláštněných zejména posunem pestrých barev.

Protipólem je velkoformátový přístroj, užívaný například k dokumentaci interiérů zaniklých i dosud funkčních továren. Cílem je zachovat obraz mizejících rysů světa, ale zároveň snaha předvést kultivovanost řemeslné stránky fotografie: příkladem může být piktoriální efekt Vaňkovky Václava Jiráska, nabízené od počátku jako portfolio exkluzivního umělce v limitované sadě ušlechtilých kontaktních pozitivů.

Fotografie reportérů pracujících pro časopisy mají obvykle především strhnout pozornost k tomu kterému periodiku a pomoci jej prodat. Jsou nejenom informativní (popisné), ale plní také úlohu podívané.

Nejznámnější fotografie Josefa Koudelky ze srpna 1968 jsou reportážními momentkami, ale ponejvíce se autor snažil o dokumentární svědectví: ofotografoval stovky nápisů a plakátů, které okupační jednotky přes noc strhávaly. Dodnes však mnohé snímky působí jako zobecňující obraz konfliktu obyčejných lidí proti ozbrojenému násilí. Jeho pozdější soubor *Exily* je naopak dokumentem svrchovaně uměleckým.

Dokumentární soubory sledují zpravidla širší časové období a ve srovnání s reportáží je může rozvíjet více snímků. Celou kolekci je potom možné zveřejnit pouze ve výstavním nebo knižním tvaru.

Ani dokumentarista nezobrazuje jenom informaci o předmětech či lidech před objektivem. Někdy chce sdělit divákovi i subjektivní názor na věc. Často se jedná o předání atmosféry, kterou cítil při fotografování.

Souhrnně by se dalo říci, že reportáž mívá téma, které je aktuální hlavně pro konkrétní vydání média, jímž bude publikovaná. Až na výjimky ztrácí s časovým odstupem svou hodnotu, narozdíl od souborů dokumentárních fotografií koncipovaných tak, aby byly i s odstupem několika let závažné, když už ne aktuální. U mnohých autorů můžeme pozorovat snahu, aby se v jejich fotografiích nenacházely prvky, zařazující snímky do konkrétního časového období a tím ohraničující použitelnost děl.

6/ Fotografie Dany Kyndrové

Ve stylu vidění Dany Kyndrové nezjišťujeme žádnou výraznou změnu nebo rozdíl. Sama podotýká, že stále stejně fotografuje již třicet let. Pokud v některém jejím záběru chybí člověk, jistě zobrazuje situaci s lidskou existencí velmi úzce související. Příkladem může být soubor barevných fotografií ze sovětských kasáren v Milovicích.

Fotografie Dany Kyndrové jsou až na výjimky černobílé, sama autorka k tomu říká:

„Fotografie s takovýmto humanistickým zaměřením jsou lepší černobílé. Barva rozptyluje pozornost. Barva ti to naservíruje, jako by to ani jinak nebylo možné, a nedává prostor k vlastnímu zamyšlení. Asi jako televize. Černobílá fotka tě nechá přemýšlet, vnímat to, co vidíš, ne jako celou a opravdovou skutečnost, dovoluje určitou introspekci. Je to stylizace skutečnosti.“

Jiřína Šiklová: O životě žen a mužů, Salon – Právo, 28. 8. 2003

Dana Kyndrová velice pečlivě komponuje a sama prozrazuje, že někdy čeká tak dlouho, až se situace ztratí. Nemačká spoušť, dokud není úplně dokonale přesvědčena, že se vše podaří. Může to být důsledek určité šetrnosti. Ve srovnání s fotografy, kteří z obavy před ztrátou dobrého snímku fotografují až přespříliš, je podivuhodné, jak málo filmů při fotografování Kyndrová spotřebuje.

Autorku příliš nezajímá soběstačnost estetiky momentky. Nepracuje jako takzvaný vizualista, umělec, který má potřebu krásu toho, co právě vidí, umocnit pohotovým fotografickým ztvárněním. Zdá se ale, že Kyndrová vlastně nakládá pod dojmem chvil se svou životní zkušeností podobně, jen v poněkud jiném smyslu. Je zároveň sociologem i psychologem, snaží se být k lidem pozorná a určitě se jí je daří ve zlomcích sekund vystihnout. Přesto, že na jejích fotografiích nevypadají tak, jak by si sami přáli, působí velmi opravdově. Tváří se tak přirozeně, jako by vedle nich žádná fotografka ani nestála.

Celkový dojem z práce Dany Kyndrové je sice velmi inspirativní a vzbuzuje emoce, ale nedá se říci, že v člověku vyvolá pocit „život je krásný“. Naopak. Pohled je spíše drsný, nebo alespoň nepřikrášlený. Autorka si dobře uvědomuje, jak těžce lidé bojují o udržení svých existencí. Sama také prožila těžké chvíle a zkušenosti z jejího osobního života se v její práci nepřímo odrážejí.

Fotografie Kyndrové znázorňují její osobní pohled na osobnost člověka. Výpověď o lidských osudech svými snímky zobecňuje. Lidé na fotografiích často zastupují charakteristiky té či oné profese, v širší kolekci pak třeba i národa (zejména soubor o Rusech). Nejedná se tudíž o portréty konkrétních osob, i když autorka zachycuje určitá gesta, výrazy a prostředí, v němž fotografovaní žijí. Kyndrová není portrétistkou jednotlivců, člověk ji zajímá jako představitel lidstva. se totiž svými fotografiemi snaží znázornit podobenství o lidském bytí jako takovém. Postupně fotografuje jednotlivé náměty tak, aby se daly spojit v jeden velký celek o člověku a jeho nelehkém údělu.

7/ Listopad ’89

Soubor fotografií, které Dana Kyndrová nazývá *Listopad 89*, zahrnuje nejen fotografie z listopadu a prosince 1989, ale i z roku 1990, kdy se konaly různé manifestace, volební mítinky. Jakousi symbolickou tečkou je návštěva amerického prezidenta George Bushe 17. listopadu 1990 v Praze. Hlavní myšlenkou je tedy nejen samotná akce koncem roku 1989, jíž se říká poněkud kýčovitě „sametová“ revoluce, ale především podstata zlomu, který vedl ke svobodným volbám. Myšlenkovým završením celého listopadu jsou v podání dvě fotografie: první ukazuje pálení plakátu s tváří Klementa Gottwalda, druhá postarší utahané paní s americkou vlajkou a s nadějí v očích.

Výstavy:

2004 Listopad 1989(s L. Bielikem – August 1968), Slovenský inštitút, Budapešť, 2004 (prosinec)
Listopad 1989, kaple sv. J. Nepomuckého, klášter františkánů, Praha (15.11. – 5.1.)
2005 Коли ми єдині (+ Геннадій Мінченко-Україна, Бесо Гулашвілі, Вахо Беселя-Грузія), Київський Палац дітей та юнацтва, Kyjev, Ukrajina (20.5. -3.6.)
2009 November 1989, Centrum Bavaria Bohemia, Schönsee – Německo (14.5. – 30.6.)
November 1989, Deutsch-Tschechischen Begegnunszentrum, Konstanz –Německo (5.7. – 28.10.)
Samtene Revolution 1989 in der Tschechoslowakei, České centrum, Berlín (6.11. – 18.12.)

8/ Uprchlíci

V roce 1990 vznikly první uprchlické tábory na území Československa. Přicházeli do nich především lidé z Rumunska. Tábory byly umístěné nejčastěji v bývalých sovětských kasárnách.
Dana Kyndrová se rozhodla tento doposud v Československu neznámý jev fotografovat spolu s Karlem Cudlínem.

„Nebylo potřeba žádného povolení,“ řekla mi k tomu. *„Spousta věcí se dělala na koleně a nebyl problém proniknout přímo do táborů a fotografovat.“*

V průběhu šesti měsíců se fotografové vydávali každý týden do některého z táborů.

Ze souboru snímků vznikla už v roce 1990 výstava *Uprchlíci.* Jednalo se o společné vystoupení odbou autorů, zároveň to byla také jedna z labutich pisni legendární galerie FOMA na Jungmannově náměstí.

9/ Odchod sovětských vojsk 1990 — 1991

Projekt zahrnuje fotografie z let 1990 až 1991, kdy se autorka věnovala několik měsíců zachycení přelomové etapy novodobých českých a slovenských dějin - ukončení tzv. dočasného pobytu sovětských vojsk na území Československa. Jejím cílem nebylo vytvořit podrobnou a přesnou kroniku samotného odchodu, ale zaměřila se na postižení atmosféry v sovětských kasárnách, kde se pro ni vizuálně koncentrovala předzvěst rozpadu sovětského impéria. Ubohostí a apatií řadových vojáků uprostřed omšelých agitačních komunistických kulis tak nejen symbolizuje začínající agónii totalitního systému, ale zároveň budí soucit s prostým člověkem, který často bývá jen loutkou velkých politických her. Projekt zahrnuje 50 černobílých a 25 barevných fotografií, což je svým způsobem překvapením, neboť Kyndrová zpracovává své projekty výhradně černobíle. Barva zde formálně umocňuje celkovou myšlenku projektu, bez ní bychom si v agitační výzdobě neuvědomovali dominanci agresivní rudé. Autorem úvodního textu je Pavel Halík, historický doslova napsal Jaroslav Pecka a emocionální úvahu připojil i Michael Kocáb. Texty jsou v češtině, ruštině a angličtině. Vydalo nakladatelství KANT v roce 2003.

Kniha Odchod sovětských vojsk *J Čejka a D Kyndrová v Rožňavě 1990* *foto: archiv D Kyndrové*

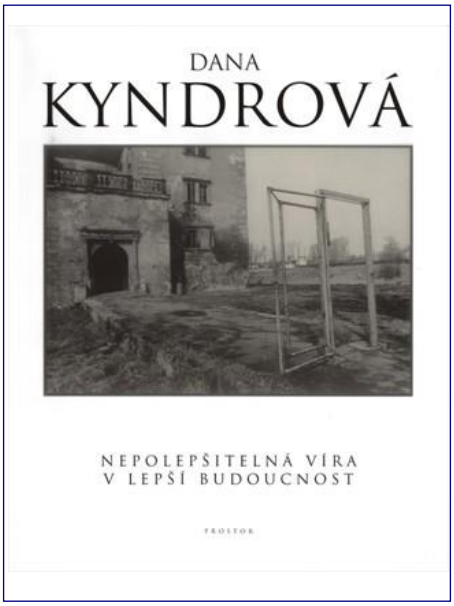

PUBLIKACE

Nepolepšitelná víra v lepší budoucnost
(KANT, Praha 1998) 25 čb foto z odchodu

Odchod sovětských vojsk 1990 – 1991
(KANT, Praha 2003) 53 čb foto + 25 barevné foto

Výstavy:

S Karlem Cudlínem

1991 Československý spisovatel (Národní třída, Praha) 4. 7. – 13. 8.
Fotofest (Žďár nad Sázavou)
Galerie Maecenas (Plzeň)
Kulturní dům Citadela (Litvínov)

Samostatné

1992 v rámci výstavy Rusové (Galerie 4, Cheb) 7. 4. – 2. 5.
1993 Malá galerie spořitelny (Kladno) srpen
Klub Pohoda (Kralupy n.Vl.) 7. 9. – 11. 10
v rámci výstavy The Russinas (Side Gallery, New Castle – GB) září-říjen
1994 Schwarzes Kloster (Freiburg – Německo) 9. 4. – 22. 5. (společně s výstavou J. Kučery Sudety)
1999 5 výstav u příležitosti 10. výročí tzv. Sametové revoluce – koncipováno podle knihy
Nepolepšitelná víra v lepší budoucnost (komunistické manifestace, listopad 89,
Odchod vojsk, 90. léta): velvyslanectví ČR Washingtonu, České centrum – Paříž, Londýn, Budapešť, Stockholm.
2001 v rámci výstavy Česká realita 70. – 90. let (Galerie Opera, Ostrava) 18. 1. – 27. 2.
2004 v rámci výstavy Tři „O“ – Osvobození, Okupace, Odchod (Žižkova kasárna, Terezín) 21. 8. – 20. 9.

Tyto výstavy zahrnovaly pouze černobílé, další pak i barevné fotografie.

2007 v rámci výstavy Tři „O“ – Osvobození, Okupace, Odchod (Kostel sv.Bartoloměje, Cheb) 12. 5. – 17. 6. 2007
2008 v rámci výstavy Okupace, Normalizace, Odchod (České centrum Sofie) společně s matkou Libuší Kyndrovou
30. 6. – 12. 9. Ambit kláštera bratří františkánů (Praha) 17. 8. – 7. 9.
Prácheňské muzeum (Písek) 8. 8. – 28. 9. Společně s výstavou 21. srpen 1968 v Praze (B. Doborovolský, L. Kyndrová, V. Lammer)
2010 v rámci výstavy Osvobození 1945 (České centrum Moskva) vystaveno 10 foto z odchodu
13. 4. – 20. 5. , poté výstava umístěna v Nižním Novgorodě
Mlýnská kavárna (park Kampa, Praha) 7. 6. – 4. 7.

10/ Rusové … jejich ikony a touhy

Dana Kyndrová se věnuje tématu Rusové od roku 1976, kdy se poprvé vypravila do tehdejšího Sovětského svazu. Během vysokoškolského studia ruštiny a poté jako asistentka katedry jazyků strojní fakulty využívala veškeré možnosti jazykových stáží v Moskvě, aby tam mohla jet a fotografovat. Vypravit se tehdy do Sovětského svazu soukromě bylo prakticky nemožné. Většina jejích fotografii z té doby je z Moskvy a okolí, protože jako cizinka se jinam volně pohybovat nesměla.

Počátkem 90. let fotografovala odchod sovětských vojsk z Československa, což byla zcela unikátní možnost dostat se do sovětských kasáren a svůj projekt tak obohatila o fotografie ze života prostých ruských vojáků. Poté ale necítila potřebu se projektu Rusové hlouběji věnovat a zaměřila se na završení svého dalšího dlouhodobého projektu Žena.

Zlom nastal v roce 2000, kdy se díky českému pravoslavnému arcibiskupovi vladykovi Kryštofovi dostala do ruského ženského pravoslavného kláštera na estonsko-ruském pomezí a měla tam možnost fotografovat. S odstupem deseti let vnímá tuto návštěvu kláštera jako jakýsi návrat k „ruskému tématu“, neboť od té doby do Ruska pravidelně jezdí.

Jejím záměrem je pokusit se o určitý esej o životě ruského národa, počínajíc sedmdesátými léty minulého století až do současnosti. Pohled na národ, který má potřebu ikon, svatých či politických, návrat k pravoslaví a přežívání starých či adorace nových

politických ikon, konfrontace těchto dvou fenoménů, ruský mesianismus a patos. V neposlední řadě ovšem i všudypřítomný alkoholismus, ve kterém těžce zkoušený národ odedávna utápí svou skepsi. postihuje nejen určité změny v životě Rusů, související s odvržením komunistické ideologie - například ztrátu jistot a jejich hledání v návratu k pravoslaví a ruským tradicím; autorku zajímají, jako ostatně u všech jejích projektů, především obecně lidské hodnoty, které čas či prostředí ovlivňují jen minimálně.

Jak již bylo řečeno, většina starších fotografií vznikla v Moskvě a jejím okolí, nicméně snahou je zahrnout do projektu i jiné oblasti Ruska, neboť atmosféra a život v metropoli bývá jen částečným obrazem života jakékoliv země. U tak rozsáhlého území, jakým je Rusko, to platí dvojnásob. V posledních letech se vypravila např. do oblasti Uralu, na Bajkal, na Solovecké ostrovy, na Kamčatku či na jih do Astrachaně, Volgogradu a Novorossijska. V roce 2006 absolvovala i 150 km dlouhou pěší pravoslavnou pouť v oblasti Kirova. V roce 2010 plánuje i měsíční pobyt na Dálném východě.

Tento dlouhodobý projekt by chtěla na přelomu roku 2011 a 2012 završit nejen výstavou, ale i doprovodnou publikací, čímž by po 35 letech toto své dlouhodobé a víceméně „životní“ téma uzavřela.

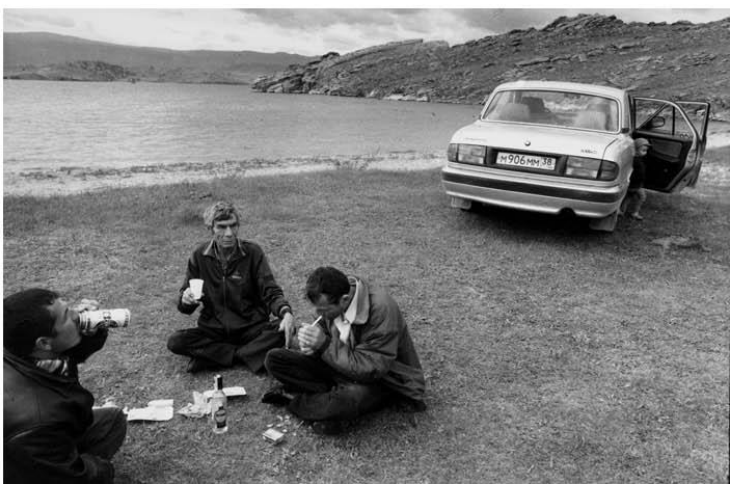

Samostatné výstavy

1992 Rusové, Galerie 4, Cheb (katalog, úvodní text D. Mrázková)
Les Russes, Galerie Le Lieu, Lorient (Fr)
1994 The Russians, Maison de la culture Plateau-Mont-Royal, Montreal
1995 Rusové 1976-1991, Pražský dům fotografie (Husova), Praha; Výstavní síň FOMA Bohemia, Hradec Králové
2001 Estonská Svatá hora, katedrála sv. Cyrila a Metoděje, Praha
Rusko očima českých fotografů (s J. Štreitem a M. Wágnerem), České centrum, Moskva; II. Mezinárodní festival fotografie, Nižní Novgorod;
2005 Rusové, Malá galerie České spořitelny, Kladno

Kolektivní výstavy

1977 Srdcem a objektivem (7 fotografií), Staroměstská radnice, Praha
1985 Fotografie ze současného život SSSR (1. místo v ústředním kole stejnojmenné soutěže za sérii čtyř fotografií z baletní školy), Výstavní síň Aurora, Praha
1987 SSSR v tvorbě našich fotografů (16 fotografií), Dům umění města Brna (katalog)
Sedmdesát vítězných let 1917 – 1987 (1. cena v ústředním kole stejnojmenné soutěže za sérii tří fotografií z boxerského tréninku), Výstavní síň Aurora, Praha
2006 Czech Press Photo – soubor 10 fotografií Velikorecký křížový pochod (Grant hlavního města Prahy 2006 3. cena v kategorii Každodenní život)

Rusko 2001 *foto: archiv D Kyndrové* *Grant Prahy 2006* *foto: archiv D Kyndrové*

11/ Podkarpatská Rus

Patnáctiletý projekt, kdy autorka v letech 1991 až 2006 zachycovala život karpatských horalů, respektive Rusínů na území dnešní Zakarpatské Ukrajiny. Svůj projekt nazvala Podkarpatská Rus, protože tak se tato oblast jmenovala v letech 1919 - 1945, kdy byla součástí Československa. Fotografie jsou řazeny tak, aby ukázaly život horalů od jara do zimy, respektive od Velikonoc do Vánoc, kdy se příroda ukládá ke spánku, aby opět zjara zahájila svůj věčný koloběh, ve své podstatě stejný, jaký ovládá život lidí.

Výstavy:

1994 Dům umění, Brno 8. 9. – 16.10.
Dům umění, České Budějovice (v rámci výstavy skupiny Signum)
1995 Maďarské kulturní středisko, Praha 11. 1. – 10. 2.
Muzeum moderního umění rodiny Warholovcov, Medzilaborce (Slovensko) 10. 5 – 10.6.
Moggio Udinese, Itálie 29. 7. – 31. 8.
1998 Galerie Lucina, Tábor
1999 Fotografické muzeum Šiauliai (Litva) 23. 9. – 24. 10.
2000 Maďarské kulturní středisko, Praha 11. 1. – 10. 2.
2007 Krajská vědecká knihovna, Liberec 4. 4. – 28. 4.
Maďarské kulturní středisko, Praha 2. 5. – 1. 6. (spojeno s křtem knihy Poarpatská Rus – viz p a besedou)
Ars Pragensis, Praha listopad
2008 Městský úřad, Bardějov (Slovensko) 8. – 30.7.
Dům kultury, Humenné (Slovensko) 6. – 22. 8
Muzeum rusínské kultury, Prešov (Slovensko) 7. 10. – 30. 11.
Východoslovenská galerie, Košice (Slovensko) 18. 12. – 30. 1.

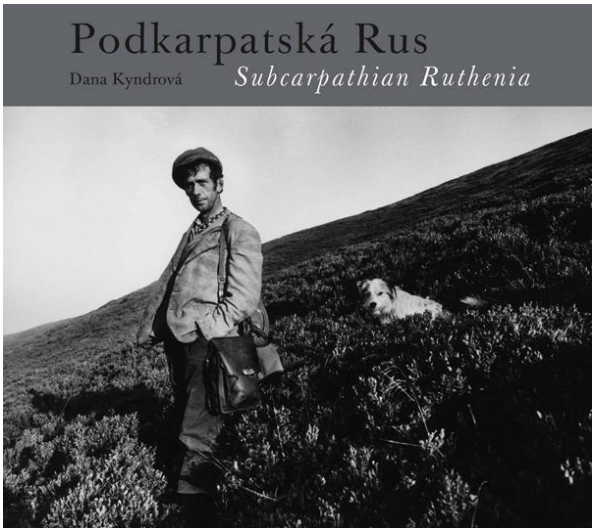

V roce 2009 bylo prostřednictvím Muzea rusínské kultury v Prešově dohodnuto s rusínskou organizací v Pittsburghu, že za režijní náklady (skeny + tisk) bude vytvořena výstavní kolekce 50 fotografií (24x30cm), která této organizaci bude plně k dispozici pro putovní výstavy.

12/ Per musicam aequo

Per musicam aequo (tj. hudbou se vyrovnávám) je nadace podporující hudební vzdělávání zrakově postižených, která existuje při Konzervatoři a ladičské škole Jana Deyla v Praze. Dana Kyndrová se s jejími představiteli seznámila v roce 1997, kdy pomáhala jedné americké fotografce, která přijela do Čech, aby rozvíjela svůj fotografický projekt o nevidomých. V té době pracovala intenzivně na svém projektu Žena a rozhodla se, že téma handicapovaných zachytí právě na problematice nevidomých. Svou práci brala i jako výzvu, zda se jí podaří vyjádřit toto téma bez prvoplánového kýče a klišé, které cítila u mnohých fotografických souborů, zaměřených na handicapované osoby. Jak sama říká, pomalu se stávala na tento typ projektů alergická a naprosto se ztotožňuje se slovy Pavla Diase, který „boom handicapované tematiky“ v 90. letech výstižně nazval kvazihumanismem. Projektu se nakonec věnovala dva roky a rozhodla se vytvořit pro nadaci Per musicam aequo menší publikaci, která by zachycovala život nevidomých hudebníků, a která by pomáhala získávat pro nadaci finanční prostředky. Je přesvědčena, že v dnešní uspěchané vizuální době má fotografie mnohem silnější dopad na potenciální donátory než psané slovo. Fotografovala jednak na samotné Konzervatoři a ladičské škole Jana Deyla v Praze, dále pak ve Škole Jaroslava Ježka pro nevidomé a zrakově postižené na Hradčanech v Praze, na Tmavomodrém festivalu v Brně a na Mezinárodní soutěži nevidomých a slabozrakých hudebních interpretů v Mariánských Lázních.

Publikaci Per musicam aequo (40 čb fotografií) vydala Nadace Per musicam aequo (realizace KANT, Praha 1998.)

V roce 1997 získala za soubor fotografií z tohoto projektu 1. cenu v kategorii Umění - série v soutěži Czech Press Photo, v roce 1998 hlavní cenu v národním kole Fujifilm Euro Press Photo Awards a poté v únoru 1999 soubor šesti fotografií reprezentoval ČR při evropském

kole této soutěže v Londýně. Dále byl soubor fotografií s touto tematikou součástí putovní výstavy Propojení obrazem - Česká humanitární fotografie 1990-2000, kterou kurátorsky připravili Alena Dvořáková a Viktor Fišer (viz přehled výstav - rok 2000 a dále).

13/ Žena mezi vdechnutím a vydechnutím

Projekt Žena mezi vdechnutím a vydechnutím zahrnuje fotografie ze 70. až 90. let a jeho cílem je postihnout život ženy v celé jeho rozmanitosti, počínající zrozením a končící smrtí. Fotografie jsou řazeny tak, aby výstava i doprovodná publikace tvořily jakýsi životní příběh. Celý projekt je rozdělen do sedmi oddílů - dospívání, mateřství a rodina, zábava, práce, erotika, víra a stáří. Kromě objektivní chronologie životní pouti člověka, respektive ženy, postihují fotografie i základní životní hodnoty, které nás provázejí a ovlivňují během celého našeho bytí. Jedná se o téma víceméně obecné, nejde tedy o zobrazení konkrétního prostředí či specifiky určité země. Dalo by se říci, že se jedná o „ženu evropskou“. Podstatná část fotografií vznikla v České republice, zastoupeny jsou Švýcarsko (v r. 1993 získala autorka půlroční pobytové stipendium kantonu Bern na rozvíjení tématu žena), Francie (v r. 1996 dvouměsíční stipendium Ministerstva zahraničí Francie opět na prohloubení tématu žena a dva měsíce fotografovala v Paříži), dále je zastoupena Velká Británie (v rámci mezinárodního fotografického projektu Nejasná rodina fotografovala v r. 1993 měsíc v severní Anglii), Rusko (od r. 2001 se po desetileté přestávce opět začala vracet do Ruska, kde fotografovala již v 70. a 80. letech), Ukrajina, Německo, Slovensko, Polsko a Estonsko.

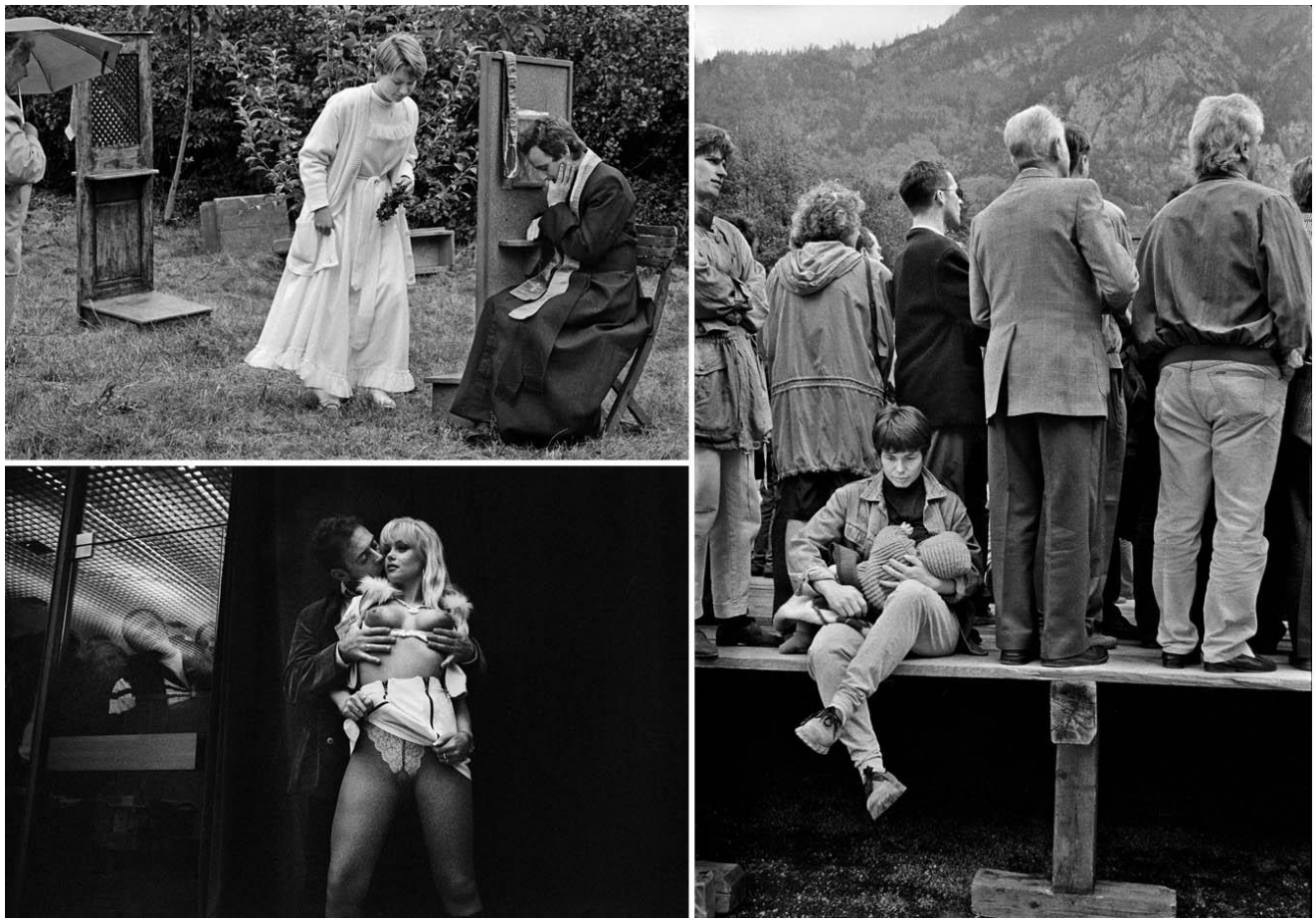

V roce 2002 vydalo nakladatelství KANT publikaci Žena mezi vdechnutím a vydechnutím (celkem 97 čb fotografií, text Jaroslav Boček) a v roce 2003 byl projekt vystaven poprvé v celém svém rozsahu v Křížové chodbě na Staroměstské radnici. Několik dílčích výstav na toto téma se uskutečnilo již dříve (viz níže).

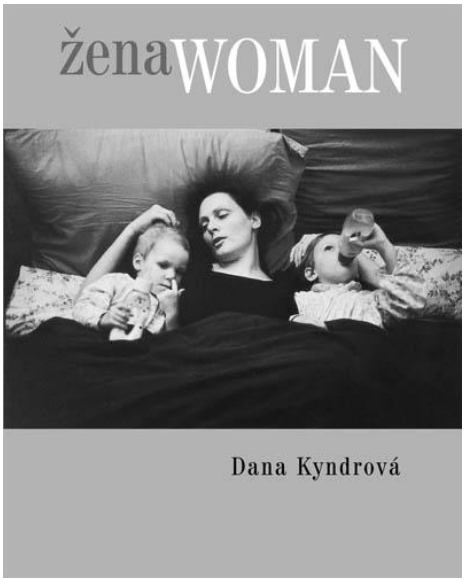

Matka a dcera z titulu knihy Žena *foto: archiv D Kyndrové*

Výstavy:

1994 Švýcarská žena, Galerie K, Praha (24.1.-4.2.)
1995 Photoforum Pasquart, Biel-Bienne, Švýcarsko (1. 4. – 7. 5.)
Tschechische Frauen, Galerie A, Stuttgart (5.5. – 17.6.)
1998 NO NAME Gallery (s keramikem Jiřím Pošvou), Basel, Švýcarsko (15. 1. – 15. 2.)
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Galerie 4, Cheb (9.10. – 31.10.)
1999 Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Galerie Žlutá ponorka, Znojmo
Femme, Galerie de Faouëdic, 13e Rencontres Photographiques, Orient, Francie (4.11.-12.12.)
2001 Жінка, Будинок Художників (Dům umělců), Kyjev (leden)
2002 Ženy (s keramikem Jiřím Pošvou), České centrum, Budapešť (23. 5. – 17. 6.)
2003 Всё о женщине, Всероссйская государственная библиотека иностранной литературы, Moskva (6.3. -20.3.)
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Křížová chodba a Rytířský sál Staroměstské radnice, Praha (17.7. – 7.9.)
2004 Žena, Fotofestival 2004 – ”Žena za kamerou”, radnice, Moravská Třebová (5.6. - 30.7.)
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Dům umění, Opava (9.9. – 17.10.)
2005 Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Krajská knihovna, Pardubice (12.1. – 17.2.)
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Galerie 4, Cheb (3.6. – 25.6.)
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím a další fotografie z let 1970-2005, Muzeum Boskovicka, Festival Boskovice 2005 (14.7. – 31.7)

2006 Vrouw tussen in - en uitademing (Žena mezi vdechnutím a vydechnutím), ICO galerie, Assen, Nizozemí (17.2. – 9.4.)
2007 Žena, FotoGaléria NOVA, Košice (2. – 31.10.)
Europäische Frauen, Galerie auf der Pawlatsche, Wien (15.11. -13.12)
2008 Žena, Rejtův palác, Blatná (27.9 – 5.10) (v rámci 3. ročníku Blatenského fotofestivalu)

2010 Mujeres, entre la inspiración y la expiración (Žena), Delegación del principado de Asturias en Madrid (11. – 26.3.)
Kobieta – miedzy wdechem a wydechem (Žena), Muzeum Nadwišlańskie, Kazimierz Dolny (18.4. – 30.5.)
Kobieta – miedzy wdechem a wydechem (Žena), Muzeum Archeologicznego, Warszawa (9. – 29.6.)

14/ Bez domova

V roce 2006 se zúčastnila po šestileté pauze soutěže Czech Press Photo a do kategorie Každodenní život zaslala soubor deseti fotografií Velikorecký křížový pochod. Získala sice jen třetí místo, o které se navíc dělila s další fotografkou, nicméně primátor Pavel Bém jí za tento soubor udělil Grant Prahy. Stala se tak již dvanáctou držitelkou Grantu Prahy, kterou v podobě ročního stipendia na fotografování proměn hlavního města uděluje od roku 1995 pražský primátor.

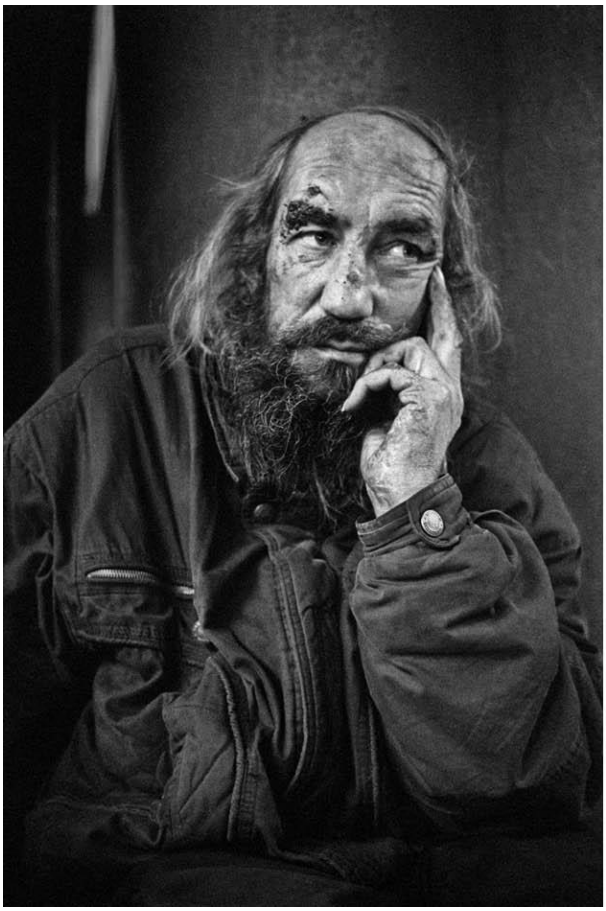

Na základě předloženého projektu se tedy téměř rok věnovala problematice pražských bezdomovců. Zaměřila se na neziskové nestátní organizace, které se jim v metropoli snaží pomáhat. Jednalo se především o občanské sdružení Naděje, s jehož zakladateli - ředitelem Iljou Hradeckým a jeho manželkou - spolupracovala již v roce 1990 v uprchlickém táboře Jablonecek u Mimoně. Soustředila se rovněž na činnost občanského sdružení Armáda

spásy, bezdomovecké divadlo Ježek a čížek a farní charitu u Panny Marie Sněžné.

Výsledek své práce představila na výstavě koncem roku 2007 a odevzdala soubor třiceti fotografií (formát 30x40 cm) ve dvou vyhotoveních Magistrátu hlavního města Prahy.

Výstavy:

2008 Bez domova, Komorní galerie fotografie Josefa Sua 21.11.2007 - 30.1.
Jak se žije bez domova, Galerie O. H. Hajeka, Prachatice 6.6. – 31.7.

15/ 1945 Osvobození … 1968 Okupace
Sovětská vojska v Československu

5. srpna - 28. září 2008
Výstavní síň Mánes, Masarykovo nábřeží 250, Praha 1 - dolní sál

Hlavním záměrem projektu bylo představit veřejnosti u příležitosti 40. výročí srpnové okupace Československa v roce 1968 vůbec poprvé tak rozsáhlý soubor fotografií českých a slovenských autorů z těchto událostí, z nichž mnohé nikdy nebyly publikovány. V kontextu výstavy bylo zařazeno i několik nejznámějších fotografií Josefa Koudelky ze souboru Invaze, který naopak zná celý svět a jehož autorská výstava probíhala současně na Staroměstské radnici v Praze (9. 8. - 13. 9. 2008). V Mánesu byl rovněž zastoupen i zesnulý slovenský fotograf Ladislav Bielik, jehož autorskou výstavu August 1968 uspořádal (5. - 31. 8. 2008) Slovenský institut v Praze.

Srpnová okupace ovšem byla z historického pohledu již v podstatě předurčena událostmi z konce druhé světové války, respektive osvobozením většiny našeho území sovětskými vojsky. Projekt tak postavil vedle sebe zdánlivě protichůdné okamžiky československých novodobých dějin - Osvobození 1945 a Okupaci 1968, aby tak veřejnosti nabídl pohled na pobyt sovětských vojsk na našem území v širším historickém kontextu.

Kurátorka připravila ve spolupráci s nakladatelstvím KANT i doprovodnou publikaci (grafická úprava Otakar Karlas). Doprovodný text, respektive podrobnější historickou analýzu, které se věnuje souvislostem mezi oběma „příchody“ sovětských vojsk v letech 1945 a 1968 napsal historik PhDr. Jiří Fidler. Kapitola 1945 Osvobození je uvedena verši Vladimíra Holana Rudoarmějci a kapitola 1968 Okupace verši Karla Kryla Bratříčku zavírej vrátka.

První část výstavy, věnovaná roku 1945, představila legendární fotografie nejen Tibora Hontyho, Karla Ludwiga, Václav Chocholy a Emila Fafka, ale ze svého bohatého archivu poskytl fotografie i Národní archiv, Vojenský ústřední archiv, Archiv hl. m. Prahy, Národní muzeum, Muzeum hl. m. Prahy, Muzeum dělnického hnutí, ČTK, Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Severočeské muzeum v Liberci a Prácheňské muzeum v Písku. U většiny fotografií nejsou autoři známi. Důležitým pramenem fotografií byla i publikace Na věčné časy (Svět sovětů, Praha 1955). Tato část výstavy i doprovodné publikace je členěna do tří kapitol - Slovensko, Čechy a Morava, Praha.

Druhá část výstavy, věnovaná roku 1968, představila soubory či jednotlivé fotografie řady autorů, jejichž snímky byly v mnoha případech vystaveny veřejně vůbec poprvé - Gustav Aulehla, Jan Batůšek, Jaromír Čejka, Jovan Dezort, Bohumil Dobrovolský, Jiří Egert, Libor Hajský, Hana Hamplová, Josef Hník, Dagmar Hochová, Miroslav Hucek, Jiří

Chocholáč, Karel Kalivoda, Miroslav Khol, Bedřich Kocek, Libuše Kyndrová, Vladimír Lammer, Markéta Luskačová, Miroslav Martinovský, Miloň Novotný, Antonín Nový, Jan Reich, Jaroslav Skála, Jiří Stivín, Daniela Sýkorová, Oldřich Škácha, Pavel Štecha, Pavel Vácha, Jiří Všetečka, Miroslav Zajíc a Václav Toužimský, který zachytil dramatické okamžiky v Liberci. Unikátní byl však také soubor fotografií slovenského fotoreportéra Ladislava Bielika, které rodina objevila napůl zplesnivělé začátkem 90. let ve sklepě a je na nich zachycena okupace Bratislavy. Ze slovenských fotografů byl dále zastoupen např. Pavol Breier a Tibor Borský. Bohatě byl zastoupen opět archiv ČTK, fotografie poskytl i Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd, publicista Vladimír Bystrov a bývalá šéfredaktorka časopisu Československá fotografie Alena Šourková. Svůj slavný soubor fotografií Invaze půjčil pro výstavu i publikaci Pražskému domu fotografie zcela nezištně i Josef Koudelka, člen agentury Magnum Photos. Tato část výstavy i doprovodná publikace je členěna do čtyř kapitol - Praha, Bratislava, Morava, Liberec.

Praha 1945 *foto: Václav Chochola*

Liberec 1968 *foto: Václav Toužimský*

Většina fotografií měla rozměry 50 cm x 60 cm a 30 cm x 40 cm, několik fotografií bylo velkoformátových (90 cm x 135 cm). Vystavené fotografie nebyly ani v jednom případě dobové zvětšeniny, všechny byly pro výstavu vyrobeny nově: buď klasickou cestou zvětšování z negativu, či skenováním negativu (případně fotografie) a poté tiskem (studio Nautilus Pompilius - Martin Wágner).

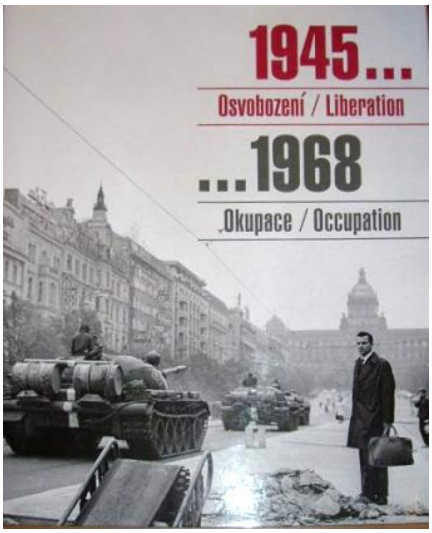

Křest knihy 1945 Osvobození ... 1968 Okupace
K Kerlický, T Töpfer a E Heydova

Další výstavy čerpající z tohoto projektu:

2004
Tři O: Osvobození, Okupace, Odchod. Sovětská vojska v Československu
Žižkova kasárna, Terezín (21.8. – 20.9.), v rámci festivalu FORTfilm 2004
Výstava představila celkem 100 fotografií. Kromě dvou souborů z roku 1945 a 1968 i soubor fotografií Dany Kyndrové Odchod sovětských vojsk 1990-1991.

2005
Occupation 1968 České centrum, Paříž (6.4. – 14.5.), v rámci festivalu „Česká kultura 60. let“

2007
Sovětská vojska v Československu: Osvobození 1945 – Okupace 1968 – Odchod 1990-1991
Výstavní síň Bartholomeus, Cheb (12.5. – 17.6.)

2008
Gesichter der Prager Frühlings. 1968 in der Tschechoslowakischen Fotografie
(Tváře Pražského jara. 1968 v československé fotografii)
Německý parlament,Paul-Löbe-Haus, Berlín (26.6. – 29.8.)
Výstava představila události Pražského jara od jeho počátků až do pohřbu Jana Palacha, a to nejen formou fotografií předních českých a slovenských fotografů (J. Bartůšek, T. Borský, P. Breier, B. Dobrovolský, D. Hochová, M. Hucek, J. Chocholáč, L. Kyndrová,V. Lammer, M. Martinovský, M. Novotný, D. Sýkorová, J. Všetečka a V. Toužimský), ale i dokumentárních filmů a doprovodných textů.
Kurátoři výstavy: Dr. Dana Kyndrová z Pražského domu fotografie a dr. Jürgen Danyel z Výzkumného centra soudobých dějin v Postupimi.

21. srpen 1968 v Praze Práchenské muzeum, Písek (8.8. – 28.9.) Vystaveny soubory fotografií B. Dobrovolského, L. Kyndrové a V. Lammera (současně vystaven i soubor Odchod sovětských vojsk Dany Kyndrové)
Occupation ´68 Dolnoslaskie Centrum Fotografii „Domek Romanski“, Wroclaw (19.8. – 8.10.)

2010
Tibor Honyty – fotografie Galerie na úřadě, Úřad MČ Praha 7 (7.4. -28.5.2010)

1945 – ОСВОБОЖДЕНИЕ (Osvbození)
České centrum, Moskva (13.4. – 20.5.2010)
V rámci výstavy zahrnuto i 10 fotografií ze srpna 1968 a 10 z odchodu vojsk.
V květnu a červnu výstava umístěna v Nižním Novgorodě

16/ Jan Palach 16. – 25. 1. 1969

16. ledna - 28. února 2009
Ambit kláštera bratří františkánů, Jungmannovo náměstí, Praha

Hlavním záměrem projektu bylo představit veřejnosti u příležitosti 40. výročí tragické smrti Jana Palacha vůbec poprvé tak rozsáhlý soubor fotografií předních českých autorů z bouřlivých událostí, které v Praze následovaly jeho sebeupálení. Od 16. do 25. ledna 1969 se v ulicích Starého Města konal jeho mohutný manifestační pohřeb. Epilog projektu tvořily fotografie z 26. ledna 1969, kdy policie zasáhla proti demonstrantům na Václavském náměstí a ze dne 28. ledna, kdy byla provedena tzv. sadová úprava pomníku sv. Václava, což mělo zamezit přístup veřejnosti k pomníku. Unikátní byl i soubor fotografií Miroslava Hucka z pohřbu Jana Zajíce ve Vítkově dne 3. března 1969.

Kurátorka Dana Kyndrová, respektive Pražský dům fotografie, který výstavu pořádal, touto výstavou navázala na výstavu 1945 Osvobození … 1968 Okupace s podtitulem Sovětská vojska v Československu, která proběhla v srpnu a v září 2008 ve Výstavní síni Mánes a setkala se s velkým zájmem veřejnosti. Oba projekty jsou součástí dlouhodobé koncepce PHP, jejímž cílem je seznamovat či připomínat veřejnosti významné okamžiky našich novodobých dějin právě prostřednictvím fotografie.
Kurátorka realizovala ve spolupráci s nakladatelstvím KANT i doprovodnou publikaci (grafická úprava Otakar Karlas). Autorem doprovodného textu je historik Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd PhD. Jiří Suk. Kniha je uvedena slovy Jana Palacha: „Člověk musí bojovat proti tomu zlu, na které právě stačí."

Výstava obsahovala 130 černobílých fotografií (doprovodná publikace celkem150) a představila soubory či jednotlivé fotografie 27 autorů, jejichž snímky byly v mnoha případech vystaveny veřejně vůbec poprvé - Jan Bartůšek, Tibor Borský (jediný slovenský fotograf - zachytil atmosféru Bratislavy), Jovan Dezort, Pavel Dias, Bohumil Dobrovolský, Emil Fafek, Ivo Gil, Přemysl Hněvkovský, Josef Hník, Dagmar Hochová, Miroslav Hucek, Jiří Chocholáč, Karel Kalivoda, Miroslav Khol, Jaroslav Kučera, Jaroslav Kučera st., Vladimír Lammer, Markéta Luskačová, Miroslav Martinovský, Miloň Novotný, Jan Pikous, Jan Reich, Daniela Sýkorová, Pavel Štecha, Pavel Vácha, Jiří Všetečka a Miroslav Zajíc.

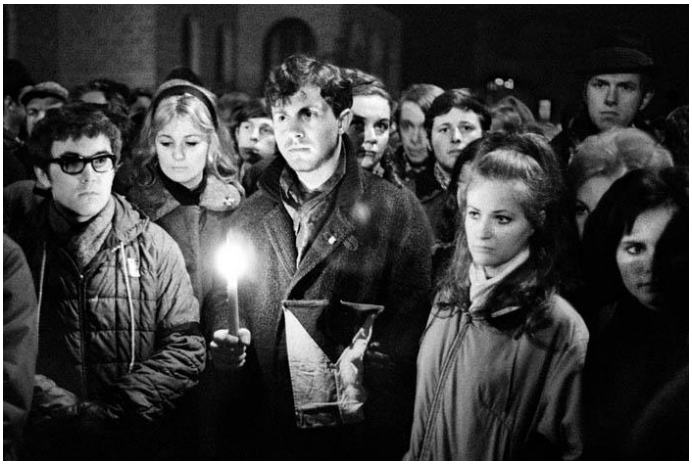

Praha 1969 *foto: Přemvsl Hněvkovský*

Většina fotografií měla rozměr 50 cm x 60 cm, respektive adjustované 50 cm x 70 cm či 60 cm x 80 cm a šest fotografií bylo velkoformátových (90 cm x 135 cm). Vystavené fotografie nebyly dobové zvětšeniny, všechny byly pro výstavu vyrobeny nově - skeny z negativů či pozitivů, poté tisky (studio Nautilus Pompilius - Martin Wágner).

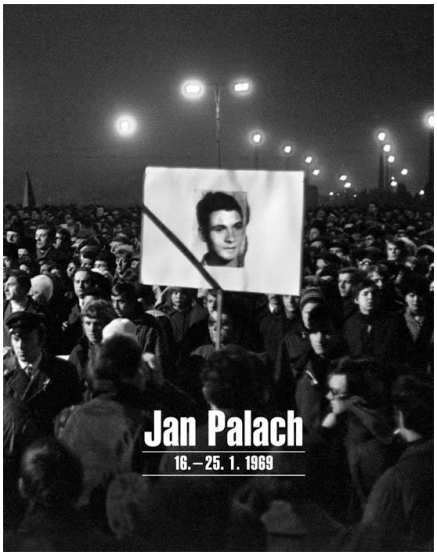

Jaroslav Kučera s danou Kyndrovou na výstavě v Praze foto: archiv D Kyndrové

Součástí výstavy byly i koláže z dokumentů STB, vztahující se k historii náhrobku Jana Palacha, vytvořeného sochařem Olbramem Zoubkem. Koláže vytvořil Jiří Sozanský, který v zahradě ambitu zároveň poprvé vystavil svoji figurální plastiku nazvanou Devětašedesátý.

17/ Algerie / Togo

Libuše a Dana Kyndrová

20. března - 8. května 2009
Galerie 35, Francouzský institut, Praha

V rámci Dnů frankofonie připravila pro Francouzský institut v Praze výstavu dvou souborů z Afriky. Autorkou fotografií z Alžírska je její matka Libuše Kyndrová, která snímky z let 1964 až 1966 souborně vystavila vůbec poprvé. Dana Kyndrová naopak fotografiemi z Toga (1975) debutovala na své vůbec první autorské výstavě ve výstavní síni FOMA v Praze již v roce 1976.

Do Afriky provázely manžela, respektive otce Antonína Kyndra, který tam v rámci tzv. pomoci socialistických států rozvojovým zemím trénoval volejbal.

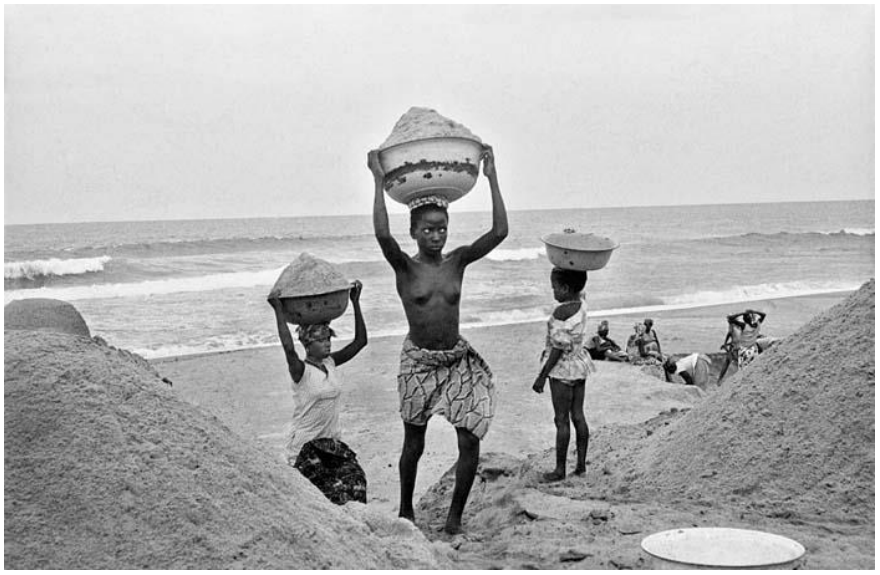

Výstavní kolekce obsahovala celkem 76 fotografií (39 Alžírsko a 37 Togo). Exponáty nebyly dobovými zvětšeninami, všechny byly pro výstavu vyrobeny nově - skeny z negativů, poté tisky (studio Nautilus Pompilius - Martin Wágner).

Doprovodná publikace: *Algerie / Togo* (75 foto, texty v češtině, francouzštině a angličtině, KANT, Praha 2009). Kniha byla uvedena a pokřtěna 9. 4. v Mánesu, v rámci veletrhu Prague Foto 2009, kdy proběhla i beseda s oběma autorkami.

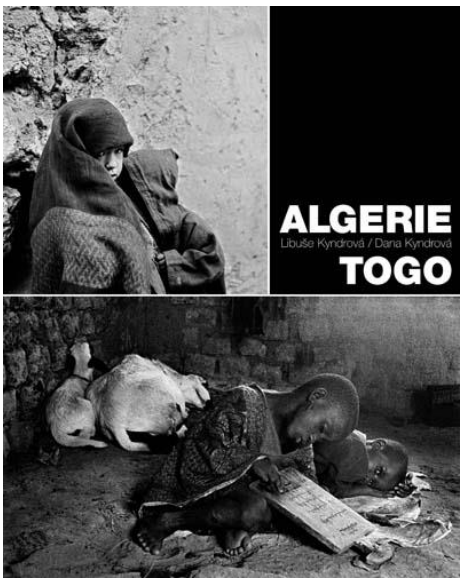

18/ Miloň Novotný

Svůj vztah k Miloňovi Novotnému a jeho dílu vyjádřila u příležitosti desátého výročí jeho úmrtí ve Fotografii Magazínu 10/2002 (na str. 10):
„Nebývá asi obvyklé, aby se fotograf ujal pozůstalosti svého kolegy a pokusil se, aby jeho dílo neupadlo v zapomnění. Je těžké o tom hovořit, protože některé věci jsou nesdělitelné a mám trochu strach, abych nebyla patetická. Ačkoliv jsem se s Miloněm setkala osobně až v roce 1989 na výstavě Příběh československé fotografie v Domě U kamenného zvonu, jeho názory a přístup k fotografii mě od prvního okamžiku, kdy jsem v 18 letech začala fotografovat, mocně ovlivnily. Bylo to pochopitelně nepřímo, respektive se o to zasloužila moje matka, která pracovala v 60. letech jako redaktorka v Československé fotografii. Poznala Miloně jako výraznou a svéráznou osobnost, obdivovala jeho pevnou víru v „živou“ fotografii i energii, s jakou tento směr hájil. Vzhledem k tomu, že i já jsem inklinovala k tomuto druhu fotografie, pomáhala mi matka v mém počátečním tápání vyprávěním o Miloňovi, takže se pro mne stal jakýmsi vzorem. Myslím, že jsem mu to vlastně nikdy neřekla, i když jsme se později stali dobrými přáteli. Bohužel osud krutě zasáhl a Miloň v létě 1992 náhle zemřel. Půl roku na to byla uspořádána výstava v Rudolfinu, pro kterou jsem vybírala a zvětšovala fotografie z počátku 90. let, neboť negativy z tohoto období nebyly ještě zpracované.

V té době jsem také poznala jeho ženu Alenu Novotnou, se kterou jsme se rozhodly vydat k nedožitým Miloňovým sedmdesátinám monografii. [...] Pro mne osobně je tato kniha i jakýmsi soukromým splacením pomyslného dluhu, který jako fotografka vůči Miloňovi cítím.“

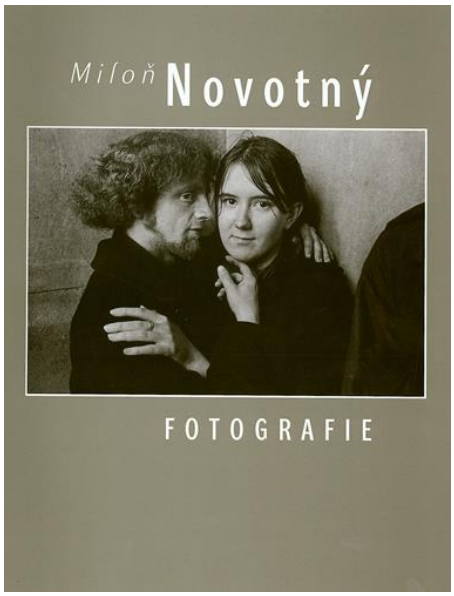

Výstavy Miloně Novotného

1993
Miloň Novotný - Fotografie, Rudolfinum, Praha (18. 2. - 11. 4.)
Vystavené fotografie byly ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, z archivu Miloně Novotného (zapůjčila Alena Novotná) a řadu fotografií zvětšila z originálních negativů nově Dana Kyndrová. Výstavu uspořádalo Uměleckoprůmyslové muzeum (kurátor ~~dr.~~ Zdeněk Kirschner) a vydalo k výstavě i katalog.
Výstava byla víceméně ve stejném rozsahu v květnu téhož roku reprízována v Domě pánů z Kunštátu v Brně a poté v lednu 1994 v Galerii 4 v Chebu.

Následující výstavy již organizovala jako samostatná kurátorka:

2002
Londýn, Pražský dům fotografie, Praha 25. 7. - 12. 8. (úvodní slovo Zdeněk Kirschner)

U příležitosti desátého výročí úmrtí Miloně Novotného připravila Dana Kyndrová pro Pražský dům fotografie výstavu Londýn. Své rozhodnutí, proč zvolila právě soubor Londýn, zdůvodňuje tím, že tento projekt považuje za jeden z mezníků v české fotografii. Navíc soubor nikdy jako celek vystaven nebyl, takže se jednalo o jakousi opožděnou premiéru.
Výstava byla plánována až do 8. září 2002, ovšem 14. srpna zaplavila prostory Pražského domu fotografie v Haštalské ulici povodeň do výšky 1, 5 metru. Výstavu se podařilo zachránit dva dny před touto katastrofou přenesením do prvního patra. Během podzimu došlo k dohodě s Britskou radou, že výstava bude umístěna v jejich sídle na Národní třídě, kde byla velká výstavní síň v suterénu (19. 11. - 20. 12., úvodní slovo Vladimír Birgus.).
Vystavené fotografie (celkem 40) byly nově zvětšeny z originálních negativů.

2003
Londýn, Galerie Opera, Divadlo J. Myrona, Ostrava (6. 2. - 4. 3.)
Londýn, Kabinet fotografie, Dům umění, Opava (8. 4. - 11.5.)

2005
Výstavy u příležitosti autorových nedožitých pětasedmdesátin
Londýn, Malá galerie České spořitelny, Kladno (5. 1. - 1. 2.) (úvodní slovo Josef Moucha)
Lidé, Komorní galerie fotografie J. Sua, Praha (22. 3. -29. 4.) (úvodní slovo Daniela Mrázková a Dana Kyndrová)

2010
Fotograf Miloň Novotný 1930 - 1992, Románsko-gotické prostory Staroměstské radnice, Praha (31. - 30. 3.) (úvodní slovo Zdeněk Krischner)
Retrospektivní výstava u příležitosti autorových osmdesátin. Vystaveno bylo devadesát exponátů, kromě známých fotografií i řada záběrů, které autor nikdy veřejně neprezentoval. Fotografie nebyly dobové zvětšeniny, všechny byly pro výstavu vyrobeny nově: buď klasickou cestou zvětšování z negativu, či skenováním negativu (případně fotografie) a poté tiskem (studio Nautilus Pompilius - Martin Wágner).

Londýn, Galerie Fiducia, Moravská Ostrava (6.5. - 4.5.) (úvodní slovo Josef Moucha, katalog)

19/ Závěr

Dokumentární fotografii dnes možná částečně zastiňují jiné styly, nicméně dokumentární snímky nakonec vždy přinášejí to nejhledanější svědectví o době a prostředí, v nichž byly vytvořeny.
Asi nikdy nebude dokument obdivován tak širokou veřejností, jako třeba fotografie krajinářské. Dokumentární fotografii je potřeba naučit se číst: chápat souvislosti v záběru a mezi jednotlivými snímky není samozřejmé. Je zapotřebí jistých diváckých i životních zkušeností, aby divák dokázal ocenit neopakovatelnost momentu expozice nebo unikátní atmosféru obrazu.
Schopnost přečíst a pochopit dokumentární fotografie je u tvorby Dany Kyndrové výjimečně důležitá. Sama autorka mluví v kontextu svých fotografií o obrazové litaretuře, o ideálu prezentace fotografií v knize nebo na výstavě bez doplňujících popisků. Samy fotografie svým obsahem, výběrem a seřazením vytvářejí příběh. Příkladem může být kniha *Žena mezi vdechnutím a vydechnutím,* podobenství o údělu ženského pokolení od kolébky k rakvi. V knize *Podkarpatská Rus* jsou fotografie řazeny tak, aby vystihly venkovský život v koloběhu ročních dob.

Dana Kyndrová používala klasické chronologie příběhu i při realizaci kurátorských projektů, jakými jsou zejména výstava *Osvobození, Okupace, Odchod* (respektive *1945 Osvobození … 1968 Okupace*) nebo *Jan Palach 16. – 25. 1. 1969.* Někdy při této koncepci — z mého pohledu ke škodě věci — nepoužila některé kvalitní fotografie, jež měly výrazný umělecký potenciál. Tvorba Dany Kyndrové i její kurátorský pohled kladou důraz na informativnost až popisnost na úkor fotografií, nesoucích „pouze“ emotivitu. Právě tím se Kyndrová nepřehlédnutelně liší od svých kolegů, například od Josefa Koudelky, Jindřicha Štreita nebo Viktora Koláře, ale i od Karla Cudlína, s nímž přímo spolupracovala.

Dana Kyndrová sama podotýká: *„Fotografuji stále stejně, můj styl se nemění…“.* Ale právě díky tomu si můžeme uvědomit, že síla fotografií často závisí hlavně na tématu a hloubce jeho zpracování. Za nejsilnější soubor Dany Kyndrové považuji *Ženu mezi vdechnutím a vydechnutím*. Motiv ženy zajímá kazdého a každý také v daném celku najde obrazy, které konfrontuje se svým životem nebo prožitky z minula. (*Odchod sovětských vojsk* je naopak příkladem tématu, které oslovuje pouze určitou skupinu diváků.)
V hlubším smyslu bylo cílem autorky vytvořit soubor nejenom o životě žen, ale rovnou o stavu soudobé evropské společnosti. Vklady do jednotlivých projektů se možná v budoucnu propojí v jeden velký celek o životě autorčiných současníků.

Usilí, s jakým Dana Kyndrová pracuje na svých projektech, je zajisté výjimečné a může být příkladem pro velkou část nejen českých fotografů. Schopnost rozhodnout se pro určité téma a zpracovat je až po realizaci knihy nebo alespoň rozsáhlé výstavy, není vlastností každého, kdo dokáže pořídit kvalitní fotografie. Dalo by se říci, že umět fotografovat zdaleka nestačí, pokud už dále autor neví, jak s fotografiemi naložit.

Zajisté se lze těšit ještě na mnoho souborů, které v budoucnu Dana Kyndrová vytvoří. Přispěje tím k české dokumentární fotografii a zároveň zachytí a obohatí historii naší společnosti.
Doufám, že se k její práci budu mít příležitost vrátit, abych ji mohl uchopit vcelku.

20/ Chronologie 1989 — 2010

1989 revoluce (začátek)
1990 projekt revoluce (dokončení), uprchlíci, odchod (začátek)
1991 odchod (dokončení), Poarpatská Rus (začátek)
1992 dílna ´92 Cheb, Poarpatská Rus, se stává volnou fotografkou
1993 6 měsíců stipendijní pobyt v kantonu Bern (CH) – zahájení projektu Žena, dílna „Nejasná rodina“ - Crook (GB)
1994 projekt Žena (pokračování v ČR), dílna Kladno – projekt Horníci (organizátor J. Hanke)
dílna „Nejasná rodina“ - Luby u Chebu
1995 projekt Žena (pokračování v ČR), dílna „Nejasná rodina“ – Amiens (F)
1996 dílna „Nejasná rodina“ – Essen (D), dílna Kladno – projekt Poldi (organizátor J. Hanke)
1997 2 měsíce stipendijní pobyt v Paříži – projekt Žena, projekt Nevidomí (zahájení)
1998 projekt Nevidomí (dokončení) – publikace Per musicam aero,
dílna ´98 Ašsko – po deseti letech
publikace Nepolepšitelná víra v lepší budoucnost (Prostor)
1999 projekty Poarpatská Rus – Lopuchov (pokračování), Žena (pokračování)
2000 Pravoslavný klášter Pjuchtica (po 10 letech návrat k tématu Rusové),
vydání monografie Miloně Novotného
2001 jako členka správní rady AF účast na organizaci výstavy S. Salgada Exodus v Mánesu
Projekt Žena (uzavření), klášter Pjuchtica , Rusko
2002 publikace Žena mezi vdechnutím a vydechnutím (KANT), výstava Londýn -Miloň Novotný,
likvidace škod v Pražském domě fotografie po povodních, Rusko
2003 výstava Žena v Křížové chodbě na Staroměstské radnici, předseyně SR o.s. PHP, Rusko,
publikace Odchod sovětských vojsk 1990 – 1991 (KANT)
2004 Rusko (Bajkal), první dílčí výstava projektu Sovětská vojska v Československu (Terezín)
2005 založení o.p.s. Pražský dům fotografie (předseyně SR)
2006 absolvovala Velikorecký křížový pochod (Rusko) a za soubor získala Grant Prahy 2006,
projekt Bez domova (začátek)
2007 projekt Bez domova (dokončení), publikace Poarpatská Rus (KANT), dílna Nižní Tagil -
Rusko (organizovala Galerie 4, Cheb)
2008 kurátorka výstavy a publikace 1945 Osvobození … 1945 Okupace,
výstava Odchod sovětských vojsk v ambitu u františkánů
2009 kurátorka výstavy a publikace Jan Palach 16.-25.1.1968,
titul „Osobnost české fotografie 2008“ za kurátorský projekt 1945 Osvobození … 1968 Okupace
výstava a publikace Algerie / Togo (KANT) společně se svoji matkou Libuší
2010 retrospektivní výstava Miloně Ńovotného k nedožitým 80. narozeninám na Staroměstské radnici
několik cest do Ruska (dokončování projektu Rusové)

STIPENDIA

1977 – Koblicova nadace (Svaz českých fotografů)
1991 – projekt Poarpatská Rus (Asociace fotografů)
1993 – projekt Švýcarská žena (kanton Bern)
1994 – projekt Česká žena (Asociace fotografů)
1996 – projekt Francouzská žena (Francouzské ministerstvo zahraničních věcí)

OCENĚNÍ
1995 – 1999 Czech Press Photo (celkem 7 cen)
1998 – hlavní cena v národním kole Fujifilm Euro Press Photo Awards
(reprezentovala ČR v únoru 1999 na evropském kole v Londýně)
2006 – Grant hlavního města Prahy za soubor fotografií z ruské pravoslavné pouti

ZASTOUPENÍ VE SBÍRKÁCH
Moravská galerie v Brně; Svaz českých fotografů; Musée de l´Elysée, Lausanne (CH);
Side Gallery, Newcastle (GB); Bibliothèque Nationale, Paris; ICP, New York;
Uměleckoprůmyslové muzeum, Praha; Pražský dům fotografie, Praha;

21/ Bibliografie

Monografické články

1974 - 1989
Jaroslav Winter: Setkání s talenty – Dana, Mladá fronta, 20. 7. 1974
Svět mládí D. K., Revue fotografie, 1/1976
Václav Jířů: Nad výstavou D. K. , Čs. fotografie, 6/1976
Jiří Macků: Černobílá zpráva o černé zemi, Revue fotografie, 3/1976
Vladimír Birgus: D. K., Čs. fotografie, 3/1978
Rudolf Křesťan: Snímky D. K., Mladý svět, 23/1979
J.E. Marek: Atmosféra slavností na fotografiích D. K., Čs. fotografie, 4/1981
Josef Moucha: Okolo stáže D. K., Čs. fotografie, 2/ 1984

1991 - 2000
Petr Balajka: Uprchlíci – Karel Cudlín, D. K., Fotografie, 5/1991
Věra Matějů: „Odcházíme, přátelství zůstává“, Fotografie, 9/1991
Josef Chuchma: Konec státu ve státě. Fotografové D. K. a K. Cudlín sledovali odchod sovětských vojsk z Československa, Mladý svět, 31/1991
Daniela Mrázková: Rusové, Fotografie, 7/1992
Josef Moucha: Poločas fotografky D. K. v chebské galerii: Rusové – jeden za druhým, Prostor, 30. 4. 1992
Mrázková, Daniela: Signum, dílna nezávislé publicistiky, Fotografie, 4/1993
Dana Kyndrová: Smutná krása (Poarpatská Rus), Mladý svět, 4/1995
Josef Chuchma: Opatrně s ruskou duší, Literární noviny, 9/1996
Aleš Kuneš: D. K. a její ruský člověk v širokém záběru, Telegraf, 15. 2. 1996
Věra Míšková: Nepolepšitelná víra Dany Kyndrové, Právo, 1. 1. 1998
Josef Chuchma: Fotografka Kyndrová zúročila svoji vytrvalost, MF Dnes, 6. 4. 1998
Josef Moucha: Síla permanence, Týden, 20. 4. 1998
Josef Moucha: From the Cradle to the Grave, Transitions, July 1998
Pavel Halík: D. K.: Odchod sovětských vojsk, Architekt, 15-16/1998
Josef Moucha: A Better Future?, Imago, 6/1998
Josef Moucha: Podzimní setkání s D. K., Advanced, 6/1998
Alla Větrovcová: Tribune, July-August 1998
Josef Moucha: O vlastní vůli D. K., Xantypa, 1/1999
Josef Chuchma: Dobrý nápad fotografky Kyndrové, MF Dnes, 27. 4. 1999

2001 - 2010

Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Listy 31, 4/2001
Jaroslav Boček: Umění D. K., Právo 26. 9. 2001
Karel Čech: D. K., ČSA reviw, České aerolinie, 3/2002
Josef Chuchma: Žena ženou přiškrcená, Respekt, 39/ 2002
Jiří Hůla: Fotografie D.K. oživují krátkou paměť, Lidové noviny, 9. 10. 2002
Josef Moucha: D.K.: Defenestrace, Labyrint revue, 11-12/2002
Michal Janata: Dvě podoby fotografického dokumentu, Kritická příloha Revolver Revue, 24/2002
Vašek Vašák: Fotografka D.K., Xantypa, 7-8/ 2003
Magdalena Váňová: Fotografka D.K. zachycuje ženy v pravdivých okamžicích, Hospodářské noviny, 21. 7. 2003

Daniel Petřina: Kyndrová ukazuje opravdovou tvář ženy, Lidové noviny, 18. 8. 2003
Alena Hůlová: Různé podoby ženy, 33/Naše rodina
Lizzy Le Quesne: Waiting to exhale, The Prague Post, August 20-26/ 2003
Výstava fotografií D.K. Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, FotoVideo, 9/2003
Josef Moucha: Trnutí Dany Kyndrové, Fotografie-Magazín, 10/2003
Definitivní tečka na odchodnou, Lidové noviny, 6. 12. 2003
Petr Volf: D.K. – Fotografie z knihy Odchod sovětských vojsk, Reflex, 1/2004
Odchod sovětských vojsk, Fotografie magazín, 1/2004
Josef Chuchma: Byli tu, už nejsou, ale stopy po nich zůstaly, MF Dnes, 13. 2. 2004
Michal Janata: Rusové – fotografický otazník, Ateliér, 7/2005
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Listy, 2/2005
Michaela Púčiková: Málem zapomenuté fotografie starého Žižkova, Radniční noviny Prahy 3, 7-8/2005
Luboš Vedral: Evropanky mezi zrozením a smrtí, MF DNES, 7. 6. 2005, Kultura – Kraj karlovarský
Ivana Hájková: Fotografka povypráví v Chebu, MF DNES, 26.10.2006, Kultura – Kraj Karlovarský
Josef Moucha: Ženy fotografky Dany Kyndrové, Host, 4/2007
Richard Pitnick: Photography in Prague, B&W, 3/2007
Josef Chuchma: Labutí píseň v černobílých tónech (Poarpatská Rus), MF Dnes, 5. 6. 2008
Obě cestovaly do Afriky, obě fotily – matka s dcerou, Lidové noviny, 29. 4. 2009
: Letenská pláň, 1990, Lidové noviny – magazín Pátek, 8. 1. 2010

Rozhovory s autorkou

Lenka Sedláková: Prokletí komunismu (Rusové ve fotografiích), Telegraf, 1.5.1992
Karel Oujezdský: D. K., Revue Fotografie, 2/1994
Jan Oulík: „Fotografové nejsou v médiích doceněni“, LN – Orientace, 4. 4. 1998
Renata Fryšarová: Bez iluzí nelze žít, Foto video, 5/2001
D. Vrkotová, Z. Filípková: Ženy nejsou mé jediné téma, Lidové noviny, 25. 7. 2003
Jiřína Šiklová: O životě žen a mužů, Salon – Právo, 28. 8. 2003
Daniela Líbalová: Zrcadlo ženy, Naše rodina, č. 37/2003
Edita Pacovská: D. K.: Dělám jen to, co mě zajímá. www.fotografovani.cz, 10. 3. 2006
Igor Malijevský: Ruský národ potřebuje patos a ikony svaté i politické, Právo, 27. 11. 2006
Richard Guryča: Hledám moment pokory, Fotografie magazín, 12/2006
Garik Avanesian: Když fotím, tak musím s lidmi komunikovat, PhotoArt, 5/2007
Edita Pacovská, Jiří Heller: Večery s fotografem, IDIF, Praha 2007
Matěj Kotalík: „Bez důvěry fotit nemůžete“ (rozhovor s Libuší a Danou Kyndrovými o Alžírsku a Togu), Souvislosti – revue pro literaturu a kulturu, 2/2009

Diplomová práce o autorce
Rudinská, Libuše: D. K., závěrečná teoretická práce magisterského studia, Praha, FAMU, katedra fotografie 1999

Televizní film
Signum (P. Jansanský, J. Kučera, D. Kyndrová, J. Ptáček, J. Vaniš), režie Josef Harvan, Praha, Česká televize 1994.

Samostatné katalogy
Daniela Mrázková: Rusové, Galerie 4, Cheb 1992
Poarpatská Rus, Dům umění města Brna 1994
: Rusíni na Poarpatskej Rusi, Múzeum moderného umenia rodiny Warholovcov, Medzilaborce 1995
Estonská Svatá hora, Společnost pro duchovní hudbu, Praha 2001

Katalogy společných výstav
The Family of Woman, Ridge Press, New York, 1978
Antonín Dufek: V Čase, Galerie 4, Cheb 1986
SSSR v tvorbě našich fotografů, Dům umění města Brna1987
Daniela Mrázková: 150 let fotografie, Videopress, Praha 1989
Petr Klimpl: Česká amatérská fotografie 1945 – 1989, Ústav pro kulturně výchovnou činnost, Praha 1989
Pavel Scheufler, Kateřina Klaricová, Josef Moucha: Proměny české dokumentární fotografie, Galerie 4, Cheb 1989

1991 - 2000
Dílna ´92, Galerie 4, Cheb 1992
Colin Westerbeck: What´s new: Prague?, The Art Institute of Chicago 1992
Tomáš Pěkný: Cimetière juifs de Bohême, Moravien et Silésie, Musée d˘Art et D´Histoire du Judaïsme, Paris 1992
Tomáš Pěkný: Jüdische Friedhöfe in Böhmen und Mähren, Adalbert Stifter Verein, München 1994
Česká fotografie 1989 – 1994, Asociace fotografů, Praha 1994
Horníci, Okresní muzeum, Kladno 1994
Rodina (mezinárodní dílna dokumentární fotografie „Nejasná rodina“), Galerie 4, Cheb 1994
Czech Press Photo, Fotografie magazín, Praha 1995, 1996, 1997, 1998, 1999
Na rozhraní (Grenzbereiche), Ada lbert Stifter Verein e. V. , München 1996
Film a náboženství, Letní filmová škola, Uherské Hradiště 1997
Portrét, Asociace fotografů, Praha 1998
Antonín Dufek, Ingerle: My 1948 – 1989. Fotografie ze sbírek Moravské galerie. Brno 1999
13e Rencontres Photographiques, Galerie le Lieu, Lorient (F) 1999
Ten Years after (1989 – 1999), Transitions, Praha 1999
1989 očima fotografů. Czech Photo, Praha 1999

2001 - 2010
Alena Dvořáková a Viktor Fišer: Propojení obrazem. Česká humanitární fotografie./ Image Link. Czech humanitarian Photography. Praha 2001
II Международный фестиваль фотографии, Нижний Новгород (Ru) 2002
Česká a slovenská fotografie 80. – 90. let, Dům umění, Olomouc 2002
People in the Eastern Border Country, Biennale of Photographic Art, Imatra 2003
Individuality v dokumentu Asociace fotografů, Asociace fotografů, Praha 2003
Czech Press Photo. Fotografie desetiletí, Czech Photo, Praha 2004
Vladimír Birgus, Jan Mlčoch: Česká fotografie 20. století (průvodce), UMPM a nakladatelství KANT, Praha 2005
Josef Moucha, Helena Musilová: Fotogenie identity. Paměť české fotografie. Pražský dům fotografie a KANT, Praha 2006
Afrika očima českých fotografů, České centrum, Praha 2007
Žena, Blatenský fotofestival – 3. ročník, Písek 2008

Vladimír Birgus, Jan Mlčoch: Tschechische Fotografie des 20. Jahrhunderts, Kunst und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland, Bonn 2009. GmbH und KANT Publishing Prag
Vladimír Birgus, Tomáš Pospěch: Tenkrát na Východě. Češi očima fotografů 1948-1989. KANT, Praha 2009
Czech Press Photo – 15 let, Czech Photo, o.p.s., Praha 2009 .
Vladimír Birgus, Jan Mlčoch: Česká fotiografie 20. století. KANT, Praha 2010.
Vladimír Birgus, Jan Mlčoch: Czech Photography of the 20th Century.

Almanachy, knihy, sborníky
Daniela Mrázková,Vladimír Remeš: Cesty československé fotografie, MF, Praha 1988
Encyklopedie českých a slovenských fotografů, Asco, Praha 1993
Nová encyklopedie českého výtvarného umění, Academia, Praha 1995
Kdo je kdo. Osobnosti české s oučasnosti, Agentura Kdo je kdo, Praha
Michèle a Michel Auer: Photographers Encyklopaedia international (CD ROM), Editions Ides et Calendes, Neuchâtel 1997

22/ Samostatné výstavy

1976 Togo, FOMA, Praha (18.2.-7.3.)

1977 Togo, Regionální muzeum, Kolín (září-říjen)

1978 Togo,Vēstures muzeja, Riga, Lotyšsko
Galerie pod podloubím, Olomouc (březen)
Komorná galéria fotografie, kino Úsvit, Žilina (červen)

1983 N klub, Most
První máj, Galerie na terase, Ústí nad Labem

1984 Manifestujeme, Galérie F, Bánská Bystrice

1991 Uprchlíci(s Karlem Cudlínem), FOMA, Praha (14.-31.3.)
Odchod sovětských vojsk(s Karlem Cudlínem), Československý spisovatel, Praha (4.7.-13.8.)
Odchod sovětských vojsk(s Karlem Cudlínem), Fotofest, Žďár nad Sázavou
Odchod sovětských vojsk(s Karlem Cudlínem), Galerie Maecenas, Plzeň
Odchod sovětských vojsk(s Karlem Cudlínem), Kulturní dům Citadela, Litvínov
Dny české kultury, Poznaň, Polsko

1992 Poutní místa, Malá galerie spořitelny, Kladno (leden)
Rusové, Galerie 4, Cheb (7.4.-2.5.)

1993 Manifestovali jsme, Galerie Lucina, Tábor (leden)
Les Russes, Galerie Le Lieu, Orient, Francie (16.3.-10.4.)
Togo, Evangelisches Zentrum, Freiburg, Německo
The Russians, Side Gallery, Newcastle, Velká Británie (září-říjen)
Odchod sovětských vojsk, Malá galerie spořitelny, Kladno (srpen)
Odchod sovětských vojsk z Československa+Rusové (doma), klubPohoda, Kralupy nad Vltavou (7.9.-11.10.)

1994 Švýcarská žena, Galerie K, Praha (24.1.-4.2.)
Abzug der sowjetischen Truppen aus der tschechischen Republik
(s Jaroslavem Kučerou - Sudety) Schwarzes Kloster, Freiburg, Německo (9.4.-22.5.)
The Russians, Maison de la culture Plateau-Mont-Royal, Montreal, Kanada
Poarpatská Rus, Dům umění, Brno (8. 9. – 16.10.)
Poutní místa, Galerie K, České Budějovice (28.3.-22.4.)

1995 Poarpatská Rus, Maďarské kulturní středisko, Praha (11.1. – 10.2.)
Rusíni na Poarpatskej Rusi, Múzeum moderného umenia rodiny Warholovcov,
Medzilaborce, Slovensko (10.5. – 10.6.)
Lieux de pèlerinage en Bohême et Moravie (Poutní místa),
Semaine de la culture tchèque, Saint -Dié-des-Voges, Francie
Photoforum Pasquart, Biel-Bienne, Švýcarsko (1. 4. – 7. 5.)
Sub-Carpathian Russia, Torre medioevale, Moggio Udinese, Itálie (29.7. – 31.8.)
Tschechische Frauen, Galerie A, Stuttgart (5.5. – 17.6.)

1996 Rusové 1976 - 1991,Pražský dům fotografie, Praha (1.2. – 26.2.);
Výstavní síň FOMA Bohemia, Hradec Králové (březen)

1997 Poutní místa, Letní filmová škola (téma: Film a náboženství), Uherské Hradiště

1998 NO NAME Gallery (s keramikem Jiřím Pošvou), Basel, Švýcarsko (15. 1. – 15. 2.)
Poarpatská Rus, Galerie Lucina, Tábor
Česká realita 70. - 90. let, (1. patro Mánes), Praha
Bohemian Gallery , Qeens -New York
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Galerie 4, Cheb (9.10. – 31.10.)

1999 Fotogalerie Objektief, Enschede, Nizozemí
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Galerie Žlutá ponorka, Znojmo
Poarpatská Rus, Odchod sovětských vojsk, Fotografijos muziejus, Šiauliai, Litva (23.9.-24.10.)
Novembre 1989, České centrum, Paříž
An Inveterate Faith in a Better Future, Velvyslanectví České republiky, Washington
Listopad 1989, České centrum, Budapešť
Faith in a Better Future (Czechs through the 80s and 90s), České centrum, Londýn
Novembre 1989, České centrum, Stockholm
Femme, Galerie de Faouëdic, 13e Rencontres Photographiques, Orient, Francie (4.11.-12.12.)

2000 Jaro v Lopuchovu (Poarpatská Rus), Maďarské kulturní středisko, Praha (11.1. – 10.2.)

2001 Česká realita 70. – 90. let, Galerie Opera, Ostrava (18.1.-27.2.)
Жінка, Будинок Художників (Dům umělců), Kyjev
Estonská Svatá hora, Pravoslavný katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje, Praha (17.9. – 15.10.)
Россия глазами чешских фотографов(s Jindřichem Štreitem a Martinem Wágnerem),
České centrum, Moskva

2002 Чешская реальность, Россия глазами чешских фотографов,
Pro Зрение – II. mezinárodní festival fotografie, Nižní Novgorod, Rusko (11.-31.1.)
Ženy (s keramikem Jiřím Pošvou), České centrum, Budapešť (23. 5. – 17. 6.)

2003 Всё о женщине, Всероссйская государственная библиотека иностранной литературы, Moskva (6.3. -20.3.)

Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Křížová chodba a Rytířský sál Staroměstské radnice, Praha (17.7. – 7.9.)
Lesbian-Gay Pride Paříž 1996-1997, IV. Český gay a lesbický filmový festival Mezipatra 2003, kino Art, Brno (10.-25.11.)

2004 Žena, Fotofestival 2004 – "Žena za kamerou", radnice, Moravská Třebová (5.6. - 30.7.)
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím,Dům umění, Opava (9.9. – 17.10.)
Listopad 1989(s L. Bielikem – August1968), Slovenský inštitút, Budapešť, 2004 (prosinec)

2005 Žena mezi vdechnutím avydechnutím, Krajská knihovna, Pardubice (12.1. – 17.2.)
Rusové, Malá galerie ČS, Kladno (2.3.-5.4.)
Sonda Žižkov 78, Poštovní fotominigalerie, Zelenky-Hajského, Praha 3 -Žižkov (červen)
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím, Galerie 4, Cheb (3.6. – 25.6.)
Žena mezi vdechnutím a vydechnutím a další fotografie z let 1970-2005, Muzeum Boskovicka, Festival Boskovice 2005 (14.7. – 31.7)

2006 Vrouw tussen in - en uitademing (Žena), ICO galerie, Assen, Nizozemí (17.2. – 9.4.)

2007 Lidé a země pod Karpaty, Knihovna Liberec (4.4. – 28. 4.)
Poarpatská Rus, Maďarské kulturní středisko, Praha (2.5. – 1.6.)
Žena, FotoGaléria NOVA, Košice (2. – 31.10.)
Bez domova, Komorní galerie Domu Josefa Sua, Praha (20.11. – 31.1.)
Poarpatská Rus, kino Hvězda, Uherské Hradiště 13. – 27.11.
(v rámci 53. Čtenářské konference SPŠ Uherské Hradiště)

2008 Jak se žije bez domova, Galerie O.H.Hajeka, Prachatice, (6.6. – 31.7.)
Okupace, Normalizace, Odchod (s matkou Libuší Kyndrovou), České centrum, Sofie (30.6. – 12.9.)
Žena, Rejtův palác, Blatná (27.9 – 5.10) (v rámci 3. očníku Blatenské=ho fotofestivalu)
Poarpatská Rus,Výstavní síň odd. kultury, Bardějov (8. – 30.7.)
Poarpatská Rus, Dom kultury, Humenné (6. – 22.8.)
Poarpatská Rus, Slovenské národní Muzeum, Přešov (7.10. – 30.11.)
Poarpatská Rus, Východoslovenská galerie, Košice (18.12. – 30.1.)
Odchod sovětských vojsk 1990 – 1991 Ambit kláštera bratří františkánů, Praha (7.8. – 7.9.)

2009 Algerie / Togo(s matkou Libuší Kyndrovou - Algerie) , Francouzský institut, Praha (20.3. – 8.5.)
November 1989, Centrum Bavaria Bohemia, Schönsee – Německo (14.5. – 30.6.)
November 1989, Deutsch-Tschechischen Begegnunszentrum, Konstanz –Německo (5.7. – 28.10.)
Samtene Revolution 1989 in der Tschechoslowakei, České centrum, Berlín (6.11. – 18.12.)

2010 Mujeres, entre la inspiración y la expiración (Žena), Delegación del principado de Asturias en Madrid (11.–26.3.)
Kobieta – miedzy wdechem a wydechem(Žena), Muzeum Nadwišlańskie, Kazimierz Dolny (18.4. – 30.5.)
Kobieta – miedzywdechem a wydechem(Žena), Muzeum Archeologicznego, Warszawa (9. – 29.6.)
Odchod sovětských vojsk 1990–1991, Mlýnská kavárna, park Kampa, Praha (7.6. – 4.7.)

23/ Vystavy skupiny Signum

(Pavel Jasanský, Jaroslav Kučera, Dana Kyndrová, Josef Ptáček, Jan Vaniš)

1993 Galerie FNAC, Strasbourg
1994 Dům umění, České Budějovice

ŽIDOVSKÉ HŘBITOVY V ČECHÁCH A NA MORAVĚ

1992 Musée d´Art et d´Histoire du Judaïsme, Paris
Staronová galerie, Praha
Galerie 4, Cheb

1993 Galerie Marienbad, Freiburg (D)
Galerie Centrum, Plzeň
Centrum nezávislé žurnalistiky, Praha

1994 Fotodiffusione, Torino (I)
Alfred-Kubin-Galerie, Minichov (D)
Museum Ostdeutsche Galerie, Regensburg (D)
Univerzitní knihovna, Jeruzalém

1995 Klubhaus Pentacon, Drážďany

1996 Schloss, Netzschkau (D)

2001 České centrum, Berlín; Drážďany; Stockholm
Muzeum Boskovicka, Boskovice

2002 Muzeum Prostějovska, Prostějov

24/ Skupinové výstavy

1974 Ženy s kamerou II., Křížová chodba Staroměstské radnice, Praha (listopad)
3. Národní výstava amatérské fotografie, Olomouc
8. Festival fotografie a filmu pionýrů a mládeže, Národní technické muzeum, Praha
Juniorfoto 74, Teplice

1975 Studentfoto,Univerzita Palackého, Olomouc

1976 4. Národní výstava amatérské fotografie, Olomouc
Fotografia Academica, Pardubice
Juniorfoto 76,Teplice
7e Festival photographique, Arles

1977 Ženy s kamerou III., Křížová chodba Staroměstské radnice, Praha (září)
Očima mládí ´77, Moravská Třebová
Srdcem a objektivem, Křížová chodba Staroměstské radnice, Praha

1978 Family of Woman, New York

1980 Juniorfoto 80, Teplice

1983 Femina, feminae, femininum, Fotochema, Hradec Králové

1985 Fotografie ze současného života SSSR, Výstavní síň Aurora, Praha

1986 V čase, Galerie 4, Cheb

1987 Aktuální fotografie II– Okamžik, Moravská galerie, Brno; Galerie 4, Cheb
SSSR v tvorbě našich fotografů, Dům umění města Brna, Brno
Sedmdesát vítězných let 1917 – 1987, Výstavní síň Aurora, Praha

1989 Proměny české dokumentární fotografie 1939 –1989, Galerie 4, Cheb;
Chodovská tvrz, Praha
Československá fotografie 1945 – 1989, Valdštejnská jízdárna, Praha
Cesty československé fotografie, Dům u Kamenného zvonu, Praha
Česká amatérská fotografie 1945 – 1989, Bruselský pavilón, Praha
Československý listopad, Foma, Praha
Česká symbolika, ÚLUV, Praha

1992 What´s new: Prague? Contemporary Photography from Czechoslovakia,
The Art Institute of Chicago, Chicago

1994 Česká dokumentární fotografie: 1989 – 1993(K. Cudlín, L. Kotek, D.K., P. Štecha),
Galerie Vartai, Vilnius; Galerie Fujifilm, Kaunas; Marijampole

1995 Czech Press Photo, Galerie Ambit, Praha

1996 Czech Press Photo, Galerie Ambit, Praha

1996 Czech Press Photo, Galerie Ambit, Praha

1997 Czech Press Photo, Křížová chodba a Rytířský sál Staroměstské radnice, Praha Skryté poklady, Liturgický rok, Dům umění, Brno (18.11.-4.1.)

1998 Czech Press Photo, Křížová chodba a Rytířský sál Staroměstské radnice, Praha

1999 Czech Press Photo, Křížováchodba a Rytířský sál Staroměstské radnice, Praha
Deset let poté, Tereziánské křídlo Starého královského paláce, Praha; Budapešť
My 1948-89 (fotografie ze sbírky MG v Brně), Pražákův palác, Brno (24.6.-12.9.)
1989 očima fotografů, Sál architektů Staroměstské radnice, Praha (1.7.-31.8.)

2000 Společnost před objektivem. Fotografie z let 1918 – 1989 (ze sbírky MG v Brně), Obecní dům, Praha (10.5.-10.9.)Propojení obrazem –Česká humanitární fotografie 1990-2000, Senát ČR, Praha (říjen)

2001 Propojení obrazem – Česká humanitární fotografie 1990–2000, Nejvyšší purkrabství Pražského hradu, Praha (2.4.-30.6.); Národní univerzita T.G. Ševčenka, Kyjev (prosinec)
Ozvěny baroka – Poutě a poutníci na přelomu tisíciletí (s J. Hokůvem a J. Vyšínem), Okresní muzeum Kladno – Galerie KD 55, Kladno (10.10.-10.11.)

2002 Česká dokumentární fotografie, Leverkusen, Německo
Česká a slovenská fotografie 80. a 90. let, Muzeum umění, Olomouc (30.5.-18.8.); Dům umění, Mesiac fotografie-Bratislava (1.11.-31.11.)
Propojení obrazem – Česká humanitární fotografie 1990 – 2000, Galerie 4, Cheb (25.1.-25.2.); České centrum, Moskva (září); Místodržitelský palác,Brno (26.11.-9.2.2003.)
Czech Documentary Photography, Leica Gallery, New York (15.11.-14.12.)

2003 Individuality v dokumentu Asociace fotografů, Galerie Fronta, Praha (4.3.-23.3.); Národní muzeum fotografie (27.3.-30.4.), Jindřichův Hradec; České centrum, Stockholm (listopad)
Biennale of Photographic Art 2003, Imatra, Finsko (6.6.-29.8.)
Propojení obrazem-Česká humanitární fotografie 1990-2000, Severočeské muzeum, Liberec (12.8.-14.9.)

2004 Normalizace (fotografie ze sbírky SČF), kaple sv. J. Nepomuckého, klášter františkánů, Praha (4.3.-4.4.)
City in a modern Czech photography,Photobienale 2004, Moskva (duben-květen)
Individuality v dokumentu Asociace fotografů, Galerie 4, Cheb (15.5.-14.6.)
„Dámská jízda“ (+ M. Brachtlová, G. Fárová, H. Hamplová, J. Havelková, D. Hochová, M. Luskačová, M. Valušková), Státní hrad Bítov (červen-září)
„Tři O“ – Osvobození, Okupace, Odchod - Sovětská vojska v Československu, Žižkovy kasárny, Terezín (21.8.-20.9.)
Ženská síla (+A. Šimotová, J.Válová, E. Kmentová, E. Eisler, Vl. Klumparová, M. Abbot, M. Bartoš, C. Le Cicle), galerie Bayer&Bayer, Praha (7.11.- 12.2.)
Listopad 1989, kaple sv. J. Nepomuckého, klášter františkánů, Praha (15.11. – 5.1.)

2005 Коли ми єдині(+ Геннадій Мінченко-Україна, Бесо Гулашвілі, Вахо Беселя-Грузія), Київський Палац дітей та юнацтва, Kyjev, Ukrajina (20.5. -3.6.)
Ceská fotografie 20. století, Galerie hlavního města Prahy – Městská knihovna

2006 Česká fotografie(velkoplošné fotografie 19 autorů umístěné na hradbách) v rámci Krajinné výstavy bez hranic, Cheb (24.5. – 24. 9.)
Krajina v krásu oděná – lidé a země pod Karpaty, kulturní centrum Zahrada, Praha 4-Chodov (1.-31.8.)
Czech Press Photo 2006, Křížová chodba a Rytířský sál Staroměstské radnice, Praha (17.11. – 30.1.)

2007 Afrika očima českých fotografů, České centrum, Praha (10.5 – 8.6.)
HUTNÍCI, Fotografická dílna 1995 -1996) - Hanke, Hladík, Lhoták, Kyndrová, Rečo, Rošický, Vyšín, Malá galerie České spořitelny, Kladno (5.9. – 2.10.)
Fotografie 70. let v ČSR, Galerie u Bílého jednorožce, Klatovy (2.9. – 28.10.)

2008 Fotogenie identity – Paměť české fotografie, Dům pánů z Kunštátu, Brno (15.1. – 17. 2.)
Fotogenie identity – Paměť české fotografie, Národní muzeum fotografie, Jindřichův Hradec (19.7. – 5.10.)
Cheb – Nižní Tagil“ „Město, vesnice, krajina, lidé“ (výsley česko-ruského fotografického workshopu 2006-2007), Galerie 4, Cheb (5. – 31.12.)

2009 Czech it, Space, Pittsburgh – USA (3.4. -31.5.)
Fotogenie identity – Paměť české fotografie, Galerie Fr. Drtikola, Příbram (14.3. – 30.4.)
Tschechische Fotografie des 20. Jahrhunderts, Kunst - und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland, Bonn (13.3. – 26.7.)
Tenkrát na Východě – Češi očima fotografů 1948-1989, Dům U Kamenného zvonu, Praha (28.10.– 3.1.)

2010 The Best of Czech Press Photo, Křížová chodba a Rytířský sál Staroměstské radnice, Praha (4.3. – 30.4.)

25/ Jmenný rejstřík

Aulehla Gustav 2
Bartůšek Jan 25
Bém Pavel 22
Birgus V. 5, 32
Borský Tibor 28
Cudlín Karel 5,6,11,13,33
Čejkka Jaromír 7, 25
Dukát V. 5
Goldinová 7
Henke Jiří 7
Heydová E. 26
Hradecký Ilja 23
Chochola Václav 24,25
Jirásek Václav 8
Kirschner Zdeněk 32
Kolář Viktor 5,33
Koudelka Josef 5,6,8,25,33
Kučera Jaroslav 6,29
Kratochvíl Antonín 5,7
Mrázková Daniela 32
Novotná Alena 32
Novotný Miloň 3,28,31
Němec Tomáš 6
Palach Jan 27,29,33
Parr Martin 6,7
Pošva Jiří 21
Salgado Sebastiano 7
Sozanský Jiří 29
Streit Jindřich 4,5,6,16,33
Šimon Jaroslav 4
Zoubek Olbram 29